

Historie rodu

Vítů

původem z Roškopova

*Tuto historii věnuji
všem potomkům tohoto rodu, zejména ale
Vláďovi Vítovi, mému celoživotnímu kamarádovi*

*Motto:
Pozorovat, jak roste obilí a jak se rozevírá květ,
oddychovat za pluhem či nad lopatou.
Číst, myslet, milovat, doufat, modlit se,
to jsou věci, které činí lidi šťastnými.*

.

Ing. Zdeněk Šedivý

Místo úvodu

V červnu 2022 slavil náš třídní učitel Milan Mirský krásných 85 let. Chtěl jsem mu dát nějaký dárek, a protože mým koníčkem je genealogie, zpracoval jsem, samozřejmě za jeho spolupráce, rodokmen jeho předků po otcovské a mateřské linii. Na našem každoročním třídní srazu v červnu 2022 pak odměnil on mně dlouhým chvalo zpěvným projevem, kde mimo jiné prohlásil, že v genealogii byl on mým žákem a pak mi předal odměnu, láhev Staré myslivecké. O něco později, když Vláďa viděl, že jsem již v náladě, mne požádal o zpracování rodokmenu jeho předků. Já jsem mu to v dobrém rozmaru přislíbil a sliby se mají plnit, a to nejenom o Vánocích. Ale vážně, já jsem rodinu Vítových vždy považoval tak trochu za svoji, zejména poté, co jsme se odstěhovali z Mladých Buků. Našel jsem zde totiž občas azyl o víkendech a jako jedináček i početnou rodinu, kde jsem se vždycky cítil šťastný a spokojený.

Místo děje – Roškopov

Pojďme se něco dozvědět o Roškopově, protože rodina Vítových zde žila nejméně čtyři sta let. Založení Roškopova se datuje do roku 1320, kdy se stavěl hrad Kumburk. Osada byla bez jména do doby, než se zde našla a začala těžit měď. Dostala proto pojmenování po havířských rozkopaninách – Rozkopov. Roškopov patřil do Kumburského panství. První písemná zmínka v souvislosti s majetkovými spory mezi Trčky z Lípy je z roku 1533, založení Roškopova muselo proběhnout již dříve. V roce 1607 prodali Trčkové panství rodu Smiřických, těm jako protestantům bylo panství zkonfiskováno v roce 1621. Poté bylo až do roku 1634, tedy smrti Albrechta z Valdštejna, součástí jeho frýdlantského vévodství s hlavním sídlem v Jičíně, což byl de facto stát ve státě, a tak byli poddaní až do tohoto roku ušetřeni nájezdů vojsk. Od roku 1634 panství vlastnil rakouský šlechtic Rudolf z Tyfenbachu, panství však nebylo ušetřeno hrůz třicetileté války. Nájezdy vojsk saských a švédských, které se střídaly s průchody a ležením císařských vojsk, kterým zdejší poddaní museli poskytnout jídlo, ubytování a postarat se o nemocné vojáky, sužovaly poddané Kumburského panství. Po smrti Rudolfa z Tyfenbachu se panství ujala jeho manželka Marie Anna Eliška z Tyfenbachu, rozená ze Šternberka. Za jejího života byla v roce 1654 vypracována Berní rula, která eviduje stav panství po válce třicetileté.

V onom roce 1654 byl římským císařem a českým králem Ferdinand III. Habsburský, který panoval v letech 1637 až 1657. Právě on v době po třicetileté válce nechal vytvořit první katastr, soupis všech obcí, tzv. Berní rulu (1654) a Soupis poddaných podle víry (1651). Tehdy tyto dokumenty sloužily k „dokonalejšímu“ vykořisťování poddaných a k jejich rekatolizaci. Dnes jsou to trochu paradoxně důležité genealogické prameny, zejména v místech, kde ještě matriky v těchto letech buď nebyly vedeny, nebo se ve své celosti nedochovaly.

Mikeš Vítů

V té době bylo v Roškopově deset sedláků s potahem, tři rolníci bez potahu a pět zahradníků. Jedno stavení bylo rozbořené a pusté. Protože jsem viděl již více takových záznamů v Berní rule, musím konstatovat, že Roškopov přestál, jistě přes všechna výše uvedená utrpení, třicetiletou válku nadprůměrně dobře. Bonita půdy byla sice oceněna jako neúrodná, takže na rozdíl například od sedláků v Polabí, nebyly výnosy plodin tak vysoké. Jedním z uvedených sedláků byl i Mikeš Vítů, který měl 9 kop záhonů, na zimu osíval 10 strychů a na jaro strychů 9, měl tři potahy, čtyři krávy a čtyři jalovice. Pojďme si ty údaje převést do jednotek nám srozumitelných. Tak nejdříve kopa záhonů, tedy 60 záhonů, což je 2,364 hektarů. 9 kop je tedy něco před 21 hektarů, tedy pro představu, lán široký 210 m a dlouhý 1000 m, většinou nejdříve s ornou půdou, poté následovaly pastviny a pozemky končily většinou lesem. Jeden strych neboli jeden korec je 0,288 hektarů, na zimu tedy osíval necelé tři hektary, na jaro přes dva a půl hektaru. Rozdíl mezi 5,5 ha a 21 ha jsou pastviny, les a nesmíme zapomenout na školní vědomosti, tedy že se hospodařilo trojpolním systémem, kdy se jedna třetina orné půdy nechávala ladem. Divím se sám sobě, proč vlastně převážně absolventy zemědělské univerzity o trojpolním systému poučuji, ale jak říkal moudrý izraelský král Šalamoun, opakování je matkou moudrosti.

K tomu, abychom mohli určit, v jakém příbuzenském poměru byl Mikeš k následujícím nositelům příjmní Vít (příjmením se příjmní stávalo až po roce 1780, kdy byla úředně uzákoněna jejich dědičnost a neměnnost), bychom potřebovali Soupis poddaných podle víry z roku 1651, kde bychom uviděli alespoň část rodiny, případně i čeleď hospodáře Mikeše Vítů. Tento soupis však nemáme k dispozici, dokonce jeden pramen uvádí, že za panství Kumburk nikdy nebyl vyhotoven. Ale můžeme si být jisti, že Mikeš Vítů je předkem dalších Vítů, o jejichž životech budu dále psát.

Jan Vít starší a jeho žena Marie

Jan Vít, který se narodil okolo roku 1680, byl určitě potomkem Mikeše Vítů. Z výše uvedených důvodů však nevíme, zdali byl jeho synem či vnukem. Jasným důvodem je to, že on a další jeho potomci měli v držení půdu a nemovitý majetek, který se dědil a tedy „nespadl z nebe“.

První matrika narozených, oddaných a zemřelých (NOZ) z Farního úřadu v Pecce uvádí Roškopov pouze jako lokalitu z okolí, tedy nesystematicky, a navíc pouze za záznamy o křtu z let 1655 až 1718. Další matriky z Farního úřadu v Nové Pace, respektive z filiálního obvodu ve Staré Pace začínají až rokem 1720, a tak jsou naše poznatky o rodině Jana Víta tímto faktem limitovány. Naštěstí se dochovala matrika zemřelých 113-17, vedená od roku 1704. Zde bylo možno v případě úmrtí dítěte, nebo i dospělé osoby, jak se dozvíme zanedlouho, zhruba odvodit rok narození. Z toho důvodu nebylo možno zjistit, jaké příjmení měla Janova žena Marie a odkud pocházela.

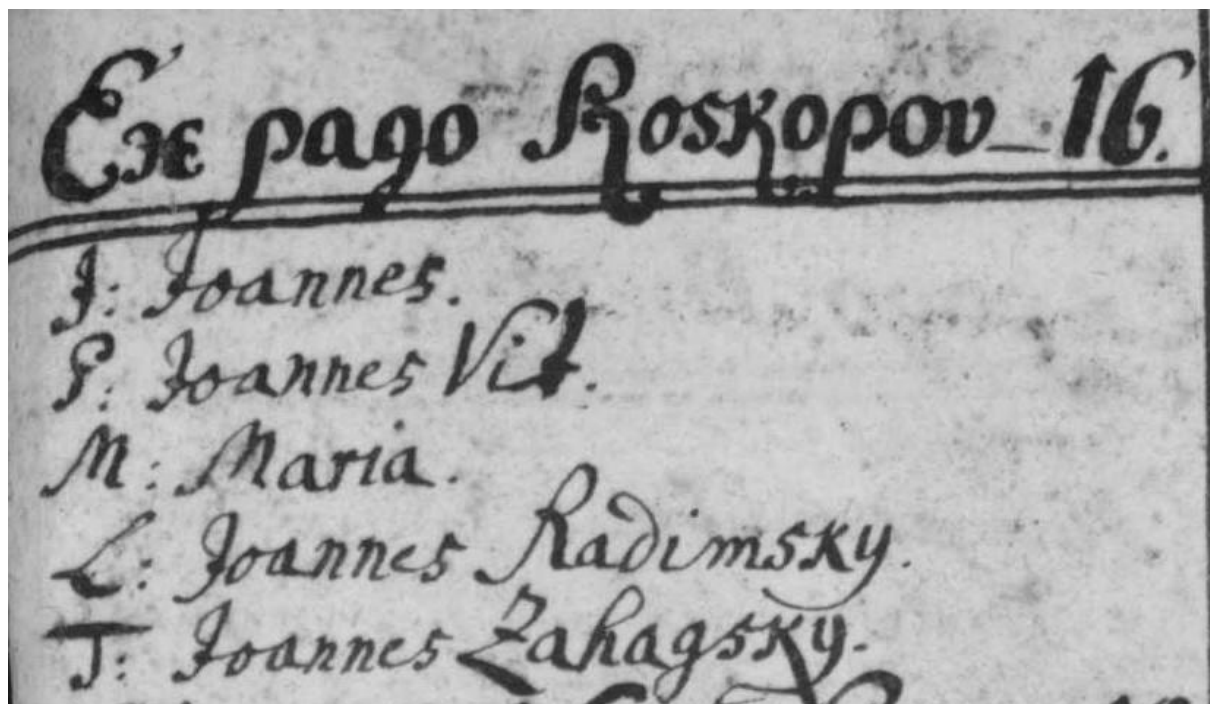
Prvorozená dcera Kateřina se jim narodila v roce 1712 a zemřela 17. června 1713. Také druhým přírůstkem do rodiny byla dcera, pokřtěná jménem Dorota, narozená v roce 1716, která se neprovdala a umřela jako svobodná 23. dubna 1771. Trochu předbíhám, ale zápis o jejím úmrtí je prvním zápisem, ve kterém je uvedeno číslo popisné 17.

Mortui Anno 1771 in Mense Aprili, Maio, Junio										
Dies	Sepeliens	Providens	Mortui	Religio	Coemeterium	Locus	Nrus	Ætas		
								An- no- rum	Men- si- um	Di- e- rum
23.	P. Jor. Pe- sker Capt.	P. Jan. Obst 1.7.	Dorota D. + v. p. + Janovi Wytoz P. 1771	Katol.	P. Wawrzynowicz	Prostopy- wa	17.	55.	-	-

Zároveň se zde můžeme dočíst, že zemřelou je Dorota, dcera po zemřelém Janovi Vítovi, katolického náboženství, hřbitov byl u kostela svatého Vavřince (tedy ve Staré Pace), jejím posledním bydlištěm byl Roškopov č. 17 a bylo jí 55 let.

Když už jsem u číslování domů, to bylo uzákoněno v době vlády Marie Terezie v únoru 1770 a ve většině obcí proběhlo od podzimu 1770 do roku 1771. Číslování se provádělo s pomocí vojska, ze začátku pouze křídou na vrata, v přirozeném sledu tak, jak lze obec postupně projít, obvykle po směru chodu hodinových ručiček. Začínalo obvykle nejdůležitější, zpravidla veřejnou budovou (panské sídlo, fara, rychta, nejbohatší usedlost). U obcí ležících podél silnice číslování obvykle začínalo prvním domem po pravé straně vesnice ze strany, kterou přijíždí vrchnost, po opačné straně se pak vracelo.

Přímý předek rodu Vítových, který budeme sledovat z Roškopova až do Mladých Buků, Jan Vít, přišel na svět v polovině srpna a matriční záznam o jeho narození byl pořízen při jeho křtu dne 16. srpna 1720.

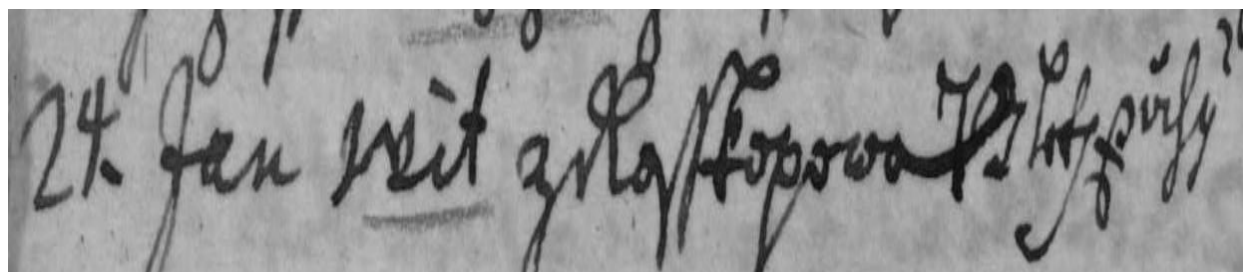

Ze vsi Roškopov, dne 16. , Jan, otec Jan Vít, matka Marie, L(evans) - kmotr, který držel novorozence na rukou - Jan Radimský, T(estis) - svědek Jan Zahajský.

Dne 29. ledna 1726 se pak narodila Janova sestra Kateřina Martina. Dlouhý rozestup má v té době téměř jediné vysvětlení, buď potrat nebo mrtvě narozené a nepokřtěné dítě.

Posledním přírůstkem do rodiny byl Janův bratr Josef, který byl pokřtěn 15. října 1727. Tehdy se zapisovalo datum křtu. Toto datum se od data narození lišilo o jeden, maximálně o dva dny, protože úmrtnost novorozenců byla poměrně veliká a pro rodiče bylo důležité, aby novorozenec v případě úmrtí nezemřel jako nekřtěnátko.

Jan Vít nejstarší umřel 24. května 1753 v udaném věku 73 let, takže bylo možno alespoň přibližně stanovit rok jeho narození.

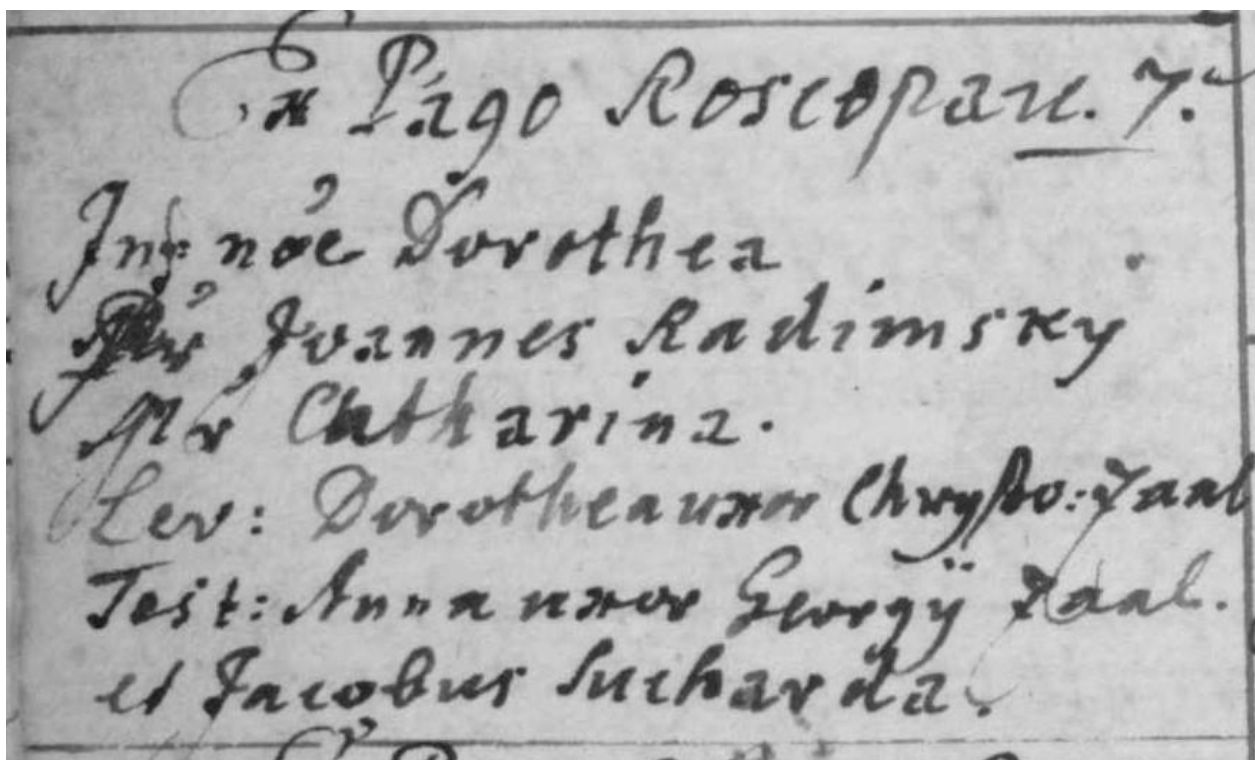

Úmrtí Marie Vítové se nepodařilo zjistit, a tak pro nás zůstává tajemnou , ale důležitou osobu, protože porodila Jana Víta, přímého předka rodu, jehož stopy objevujeme.

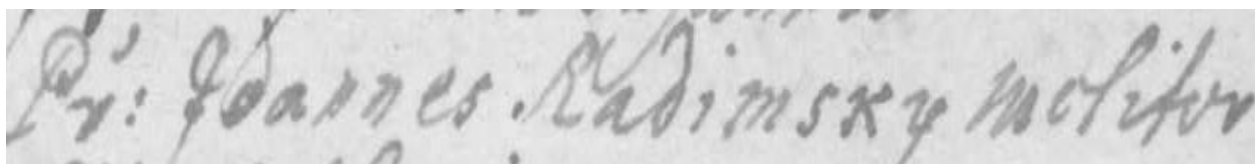
Jan Vít mladší a jeho žena Dorota

O narození Jana Víta jsme se již dozvěděli v předchozí kapitole. Jeho budoucí žena, Dorota Radimská, se také narodila v Roškopově, což tehdy bylo obvyklé. Mladý muž na ženění si nevěstu našel buď přímo v rodné vsi, popřípadě v sousedních vesnicích, maximem vzdáleností byl okruh, ze kterého se lidé scházeli do kostela k pobožnosti.

Dorota Radimská se narodila 7. února 1723 do rodiny mlynáře Jana Radimského.

V matričním zápise o jejím narození není povolání otce uvedeno, avšak v zápise o narození její mladší sestry je uvedeno v latině molitor, tedy mlynář.

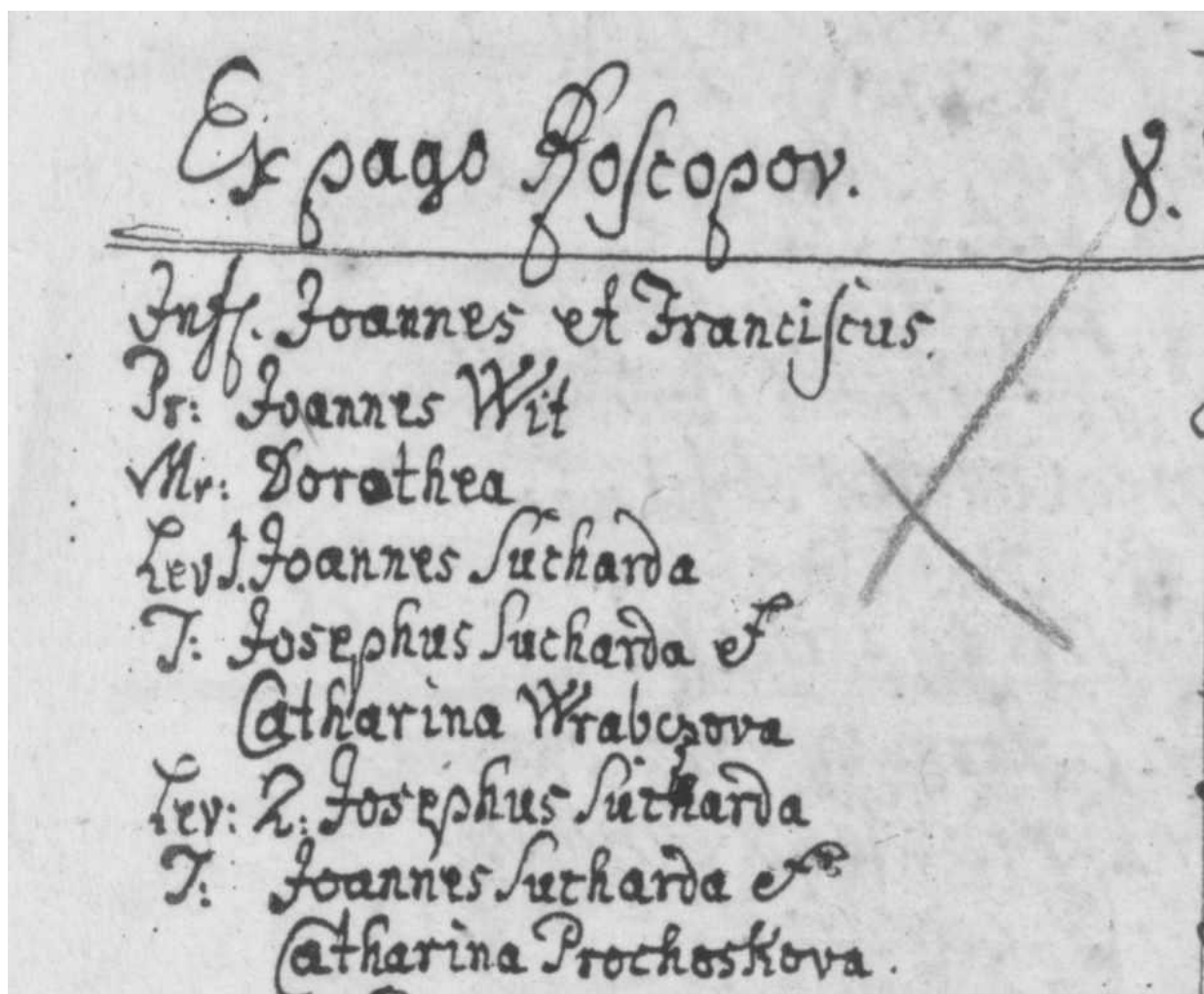

Z předešlého víme, i když to nebylo tehdy zvykem uvádět, že Jan Vít starší byl sedlákem, takže nevěsta na grunt přinesla jistě slušné věno a výbavu.

Jan a Dorota se vzali 2. února 1744 a kromě majetku byla přítomna i láska a zalíbení dvou mladých lidí. Proč to vím tak jistě. Protože jejich první děcko, dcerka Kateřina, se narodila 24. září 1744.

Přímý předek, Josef Vít, se narodil 6. března 1746. V tomtéž roce umírá i jeho starší sestřička Katka, a to 17. června 1746. Neměl bych nic prozrazovat dopředu, ale přestože v té době byla dětská úmrtnost vysoká, nesetkal jsem s případem, kdy by všichni potomci s výjimkou jednoho zemřeli v dětském věku. Je to ještě překvapivější, že šlo o rodinu poměrně majetnou, takže výživa rodičky a jejich dětí určitě byla nadstandardní.

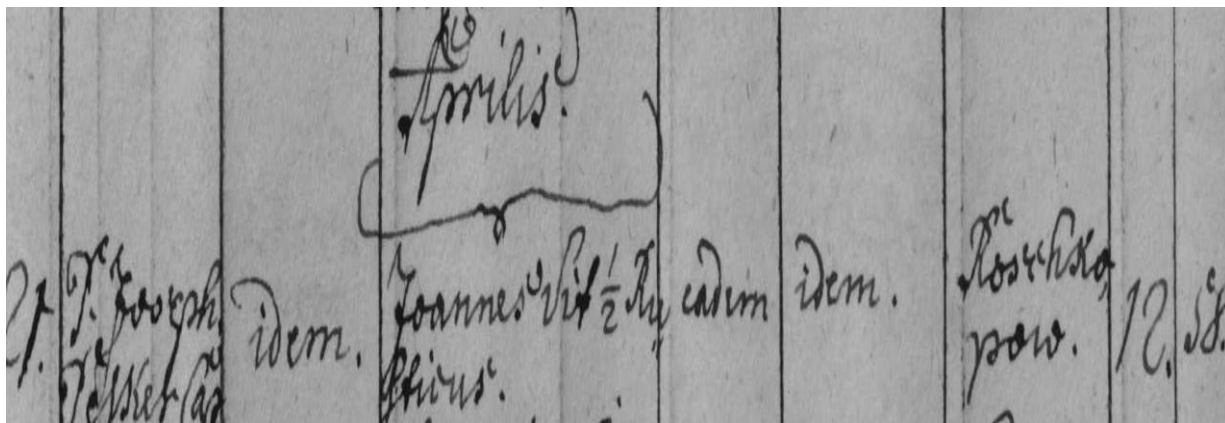
Dorota 8. dubna 1748 porodila dvojčata, chlapce Jana a Františka.

Vidíme, že každý z nich měl svého kmotra a dva svědky, a křtiny byly určitě velká sláva. Ale... Oba umírají zanedlouho, 17. dubna 1748.

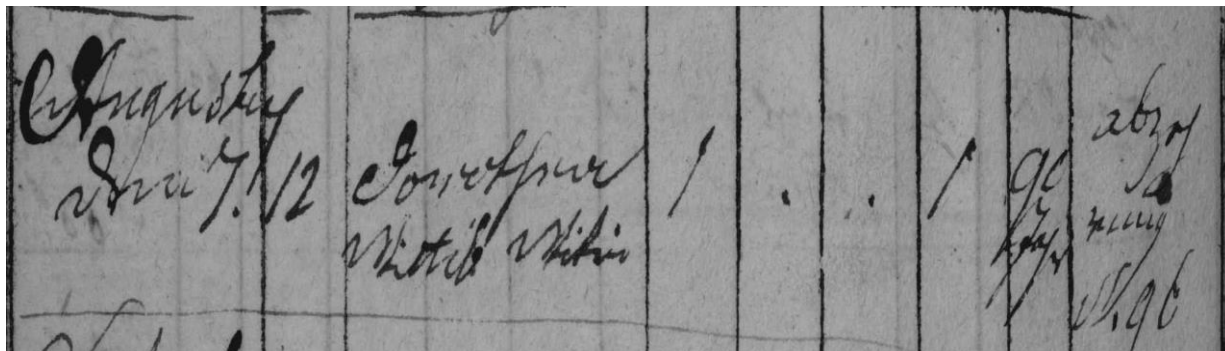
Dne 27. prosince 1749 Dorota porodila dalšího chlapce a bylo mu dáno jméno Jan. Tehdy to bylo obvyklé, přestože lidé věřili na různé pověry, v tomto případě věřili, že to na další pokus vyjde, což bychom my, lidé 20. a 21. století neučinili. Jan, druhý v pořadí, umírá zanedlouho, 11. ledna 1750. A do třetice, ale bohužel všeho zlého, 14. srpna 1751 se manželům narodil další chlapec, a také on byl pokřtěn jménem Jan, ale i on umírá velice brzy, 18. září. Posledním přírůstkem do rodiny byla holčička Anna Dorota, která se narodila 21. srpna 1757 a zemřela dne 11. září téhož roku.

Nedovedu si představit pocity rodičů, přestože smrt tehdy lidé brali odevzdaněji než my, říkali, byla to boží vůle, ale přeci jenom, čeho je moc, toho je příliš. Nepřeháním, když říkám, že osud rodu Vítů visel na vlásku. Tím vláskem byl syn Josef, na tehdejší poměry nezvyklý jedináček. Také si nedovedu představit, co prožíval, ale na druhou stranu věděl, že všechno, co viděl na rodném gruntu, bude jednou jeho a nebude muset vyplácet sourozence, což bylo tehdy obvyklé a grunty a jejich držitele to zadlužovalo i do příštích generací.

Jan Vít mladší umírá 21. dubna 1777 ve věku nedožitých 57 let. Matriční zápis o jeho úmrtí nám říká, že jejich grunt měl (od roku 1771) popisné číslo 12 a že Jan byl takzvaným pololáníkem (1/2 Rusticus), tedy měl přibližně 9 hektarů polí, protože lán byl 18 hektarů. Je pravděpodobně, že původní grunt zdědil jeho mladší bratr

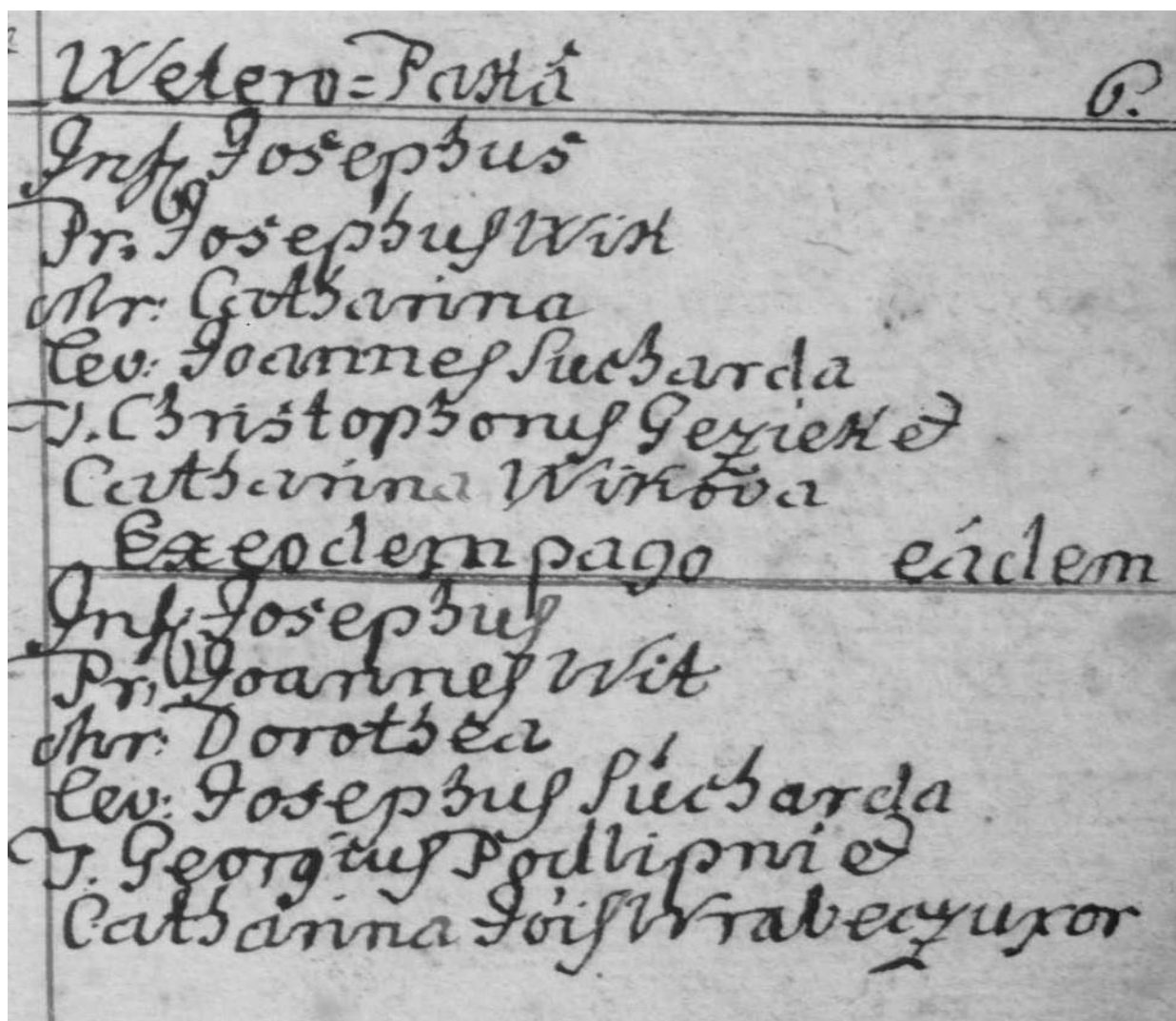
*Josef (*15.10.1727), protože podle tehdejšího zvykového práva byl dědicem nejmladší syn, aby se mohl postarat o rodiče v jejich stáří.*

Janova manželka Dorota Vítová, rozená Radimská, umírá 7. srpna 1802, dožila se na tehdejší dobu poměrně vysokého věku 79 let, příčinu úmrtí Abzehrung lze v tomto případě přeložit jako sešlost věkem. Nebylo ji však 90 let, jak je uvedeno v matričním zápise o jejím stáří. Oni to v té době ani faráři, ani lidé nebrali tak přesně jako později. Prostě byla hodně stará, tak napsal 90 let a pokud bychom nenašli zápis o jejím narození, tak bychom mu třeba věřili. I když by nás zarazilo, že by byla poměrně starší než její manžel a také to, že se ji poslední děcko narodilo ve věku 55 let. Proto musí genealog, a to i amatér jako jsem já, zvažovat veškerá fakta a okolnosti, aby se neunáhlil. Ale, jak říkám, je to často detektivní bádání, a to jedna z věcí, která mne na genealogii baví.

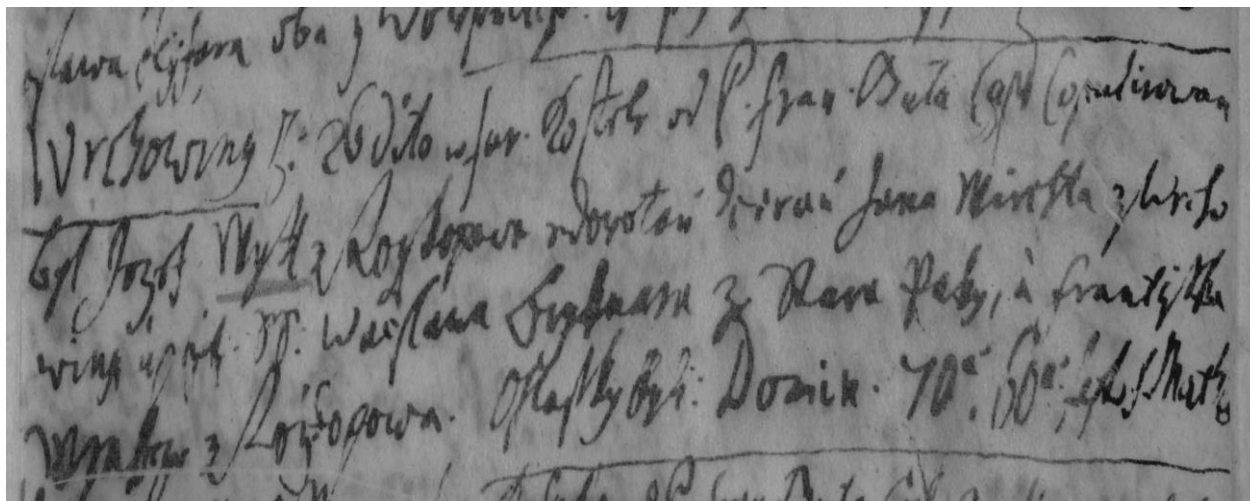
Josef Vít starší a jeho žena Dorota

Josef se narodil, jak již víme, 6. března 1746. Zápis o jeho narození je zajímavý tím, že se buď pan farář zmýlil v místě narození, protože farář je jenom člověk omylný, pouze papež je dle církevního dogmatu od roku 1870 neomylný. Anebo Josefa jeho matka Dorota, rozená Radimská, porodila skutečně ve Staré Pace. Nahoře vidíme zápis o narození jakéhosi Josefa Vika ve Staré Pace (Wetero Paka). A pod tímto je napsáno Ex eodem pago (ze stejné vsi) a den také eodem, tedy šestého (to že jde o březen, je uvedeno na stránce nahoře a rok na předcházející stránce matriky).

Dnes je Roškopov součástí Staré Paky a je pravda, že od gruntu Vítových k dnešní ceduli, která značí začátek Staré Paky je 500 m. Ale v každém případě, tento Josef je jediným Josefem, jehož otcem je Jan Vít a matkou Dorota.

Josef se žení ve věku dvaadvaceti let dne 26. září 1768. Jeho vyvolenou se v ten den stala Dorota Věchtová, dcera Jana Věchta z Vrchoviny, narozená 26. května 1748, tehdy tedy dvacetiletá.

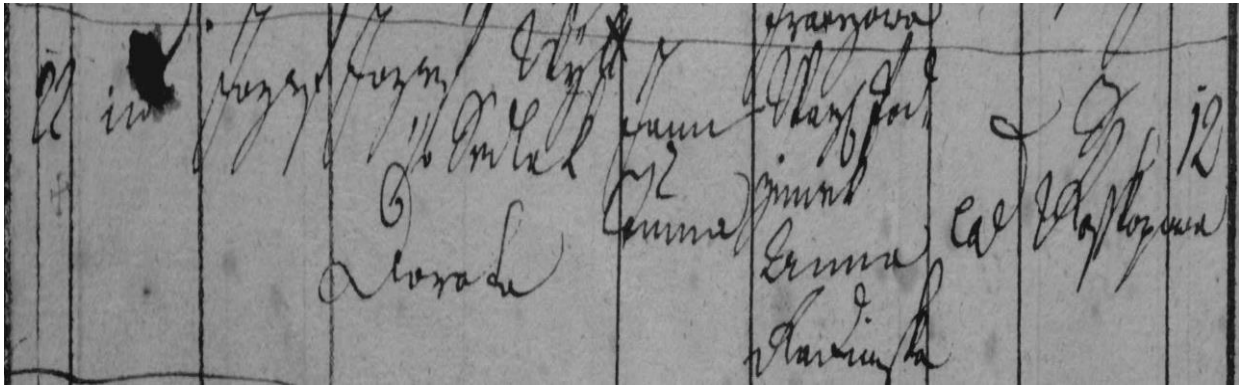

Pravděpodobně tehdy netušili, jaká doba je čeká. Nejdříve tu dobu popíši a poté se vrátím k jejich společnému životu.

Nadprůměrně deštivé počasí sice již tehdy panovalo téměř celé desetiletí, ale na podzim 1769 se na polích a na místech, která obvykle bývala suchá, začaly objevovat takzvané hladové prameny. A jak název napovídá, nevěstily nic dobrého. Přišla mírná a nezvykle vlhká zima, poté začalo od poloviny března vydatně sněžit a sníh na polích vydržel až do 5. dubna. Jakmile slezl sníh, přišly záplavy a následně také sedm týdnů sucha. Úřady si začaly uvědomovat vážnost situace a na jaře zakázaly vývoz obilí. Ale nepomohlo to. V létě zase pršelo, a i to málo, co se podařilo zasít, sedlákům hnilo před očima. Žně na konci léta roku 1770 končily, ale úroda byla mizerná a ceny obilí prudce rostly. Zlé bylo, že sedláci často nemohli ani na podzim roku 1770 zasít ozimy, protože rozmoklá a rozbahněná pole jim nedovolila ani orat. Chtělo by se říct, že příště bude líp, že rožmary počasí si už vybraly svou daň. Nebylo líp, naopak. Podobný ráz počasí panoval i v roce 1771, ale

v ještě horší variantě. Po zimě 1771 přerušilo jarní setí chladné počasí. Nejdříve velké mrazy a časté sněžení, později chladné a deštivé počasí, což trvalo až do konce dubna. V důsledku toho bylo opět silně poškozeno obilní osení a značně rozbahněna většina orné půdy. A podobně jako o rok dříve vzápětí udeřilo mimořádně horké a suché počasí, které trvalo až do 2. června, kdy zase začalo silně pršet. Pět týdnů se objevovaly přívalové lijáky a záplavy. Už tak oslabené plodiny nedostávaly šanci pořádně vyrůst. Navíc už docházela i píče pro dobytek. Ceny obilí dále rostly, a to přimělo císaře Josefa II. vyhlásit v březnu „královskou cenu“, takže měřice (61,49 litru) se směla prodávat za 2 zlaté a 30 krejcarů. Nařídil také dovoz obilí z Uher a Egypta. Ani toto nepomohlo. V zemi vypukl hlad a lidé, když už snědli i dobytek, se začali živit otrubami, psy a zdechlinami. Nicméně krutý hladomor dál svíral obyvatele českých zemí. Beznaděj na ně padla po žních v létě 1771. Pršet přestalo až poslední srpnový týden a na polích zůstalo jen shnilé obilí. Hlad se proměnil v hladomor. Celkem si hladomor v Čechách a na Moravě vyžádal 480 tisíc obětí na životech, což bylo asi 15 procent obyvatel. Konec tohoto neštěstí přišel až s vydatnými žněmi v létě 1772. Hrůzné události měly ale za následek rychlé rozšíření pěstování brambor v českých zemích. Tento „chleba chudých“ tak pomohl odvrátit hladomor během značné neúrody v letech 1804 a 1805.

Proč o tom píši tak poměrně podrobně. Za prvé, abychom si my, a také naši potomci, uvědomili, co museli prožít a přežít naši předci. A za druhé proto, že jsem po svatbě v roce 1768 očekával přírůstky v rodině. Kromě Roškopova jsem hledal v celé farnosti, pokud by mladí manželé žili zpočátku někde jinde, například ve Vrchovině, odkud pocházela Josefova manželka Dorota, což nebývalo výjimkou, ale hledal jsem marně. Jejich prvním narozeným potomkem byl dne 22. dubna 1776 syn Josef, který se narodil až po sedmi a půl letech od svatby. V bibli se píše o sedmi tučných a úrodných letech, po kterých přijde sedm let hubených a hladových. Josef a Dorota tato hubená léta přežili, ale Dorota buď v těchto letech děcko nemohla donosit, nebo vůbec nemohla přijít do jiného stavu. Z předcházejícího odstavce je nám to jasné a já jsem proto přestal marně hledat starší sourozence přímého předka Josefa Víta mladšího.

V zápise o jeho křtu vidíme, že jeho otec byl půl sedlák, to již víme, že vlastnil 9 hektarů pozemků. Jeho kmotrem byl Jan Tůma, svědci Václav Podzimek a Anna Radimská a jejich statek měl v té době popisné číslo 12.

Josefův mladší bratr, pokřtěný Jan Jiří, se narodil 13. dubna 1778, další dvě sestry Anna Dorota a Anna, se narodily v letech 1780 a 1784, obě však zemřely ještě v kojeneckém věku.

Na následující straně vidíme krásný titulní list matriky narozených z let 1771 až 1784, kde byly všechny předcházející křty dětí Josefa a Doroty Vítových zapsány. Protože většina čtenářů těchto řádků byla latinou alespoň trochu políbena, nebudu tento titulní list překládat.

Jak jsem se již zmínil v předcházejícím textu, podle tehdejšího zvykového práva dědil, samozřejmě s povinností vyrovnat se s ostatními sourozenci, nejmladší syn, který měl za úkol postarat se o rodiče a převzít hospodářství. V roce 1787 však bylo uzákoněno, že statek – neustanovil-li hospodář jinak – dostane nejstarší syn. S tím souvisí dělitelnost selských statků, která byla podporována, avšak jen s tím omezením, aby odloučený díl tvořil aspoň $\frac{1}{4}$ původního statku, nejméně však, aby každý díl měl aspoň 40 měřic (7,66 ha).

Protože nežijeme ve vzduchoprázdnu a nežili v něm ani naši předci, připomeňme si dobu, ve které se nacházíme. Krátce jenom připomenu pád Bastily 14. července 1789, útok na královský palác v noci z 9. na 10. srpna 1792, zatčení, uvěznění a poprava krále Ludvíka XVI v lednu 1793 a popravu jeho ženy, královny Marie Antoinetty, v říjnu téhož roku. To zbytek Evropy šokovalo.

Evropští panovníci byli proti revoluci, a proto císař Svaté říše římské Leopold II., který byl bratrem francouzské královny Marie Antoinetty, a pruský král Fridrich Vilém II. vytvořili již v roce 1792 pakt proti Francii. V letech 1792 až 1802 pak

probíhaly, a to nejenom v Evropě, takzvané francouzské revoluční války. Na ně navázaly napoleonské války, což byla série válečných konfliktů mezi lety 1803 až 1815, kdy byl Napoleon poražen dne 18. června 1815 v bitvě u Waterloo.

Mladší syn, pokřtěný jako Jan Jiří, zjistil, že se podle výše uvedeného zákona z roku 1787 dědicem gruntu nestane. Dne 19. listopadu 1799 se ve věku 21 let oženil s Marií Kubánkovou z Roškopova č.52 a pravděpodobně za věno nevěsty pořídil chalupu číslo 4.

*Svatbu Josefa mladšího (*1776) jsem nenalezl, ale mám za to, že vzhledem k prvnímu přírůstku v rodině v roce 1804 se konala v roce 1803. A tady je dobré vědět o tom, že císař František II. vydal 4. května 1802 patent, kterým vojenské službě podléhali muži ve věku 18 až 40 let a dále v něm byla stanovena doba, kterou bylo nutné u jednotlivých složek vojska odsloužit: u pěchoty a vozatajstva to bylo 10 let, u jezdeckva 12 a u dělostřelectva a ženijních sborů 14 let. Dne 25. října 1804 pak vstoupil v platnost nový konskripční a odvodní systém. Od vojenské služby byli osvobozeni šlechta, duchovní, úřednictvo a osoby s vyšším vzděláním a jejich děti. Systém pamatoval také na zajištění chodu hospodářství, proto nakazoval, aby k vojsku byli odváděni jen ti mladí muži, bez nichž mohly fungovat panské velkostatky, selská hospodářství, řemeslnické dílny a další živnosti. To byl jistě jeden z důvodů pro to, aby otec předal hospodářství synovi.*

Po skončení napoleonských válek se dovršil i život Josefa Víta a jeho ženy Doroty, rozené Věchtové. Jejich partnerský horoskop hovořil o tom nejpevnějším svazku, zejména v emocionální rovině, jaký si lze představit. A to, že Josef přežil Dorotu jen o 11 dní, to dokresluje. V té době se již začala psát příčina úmrtí, zatím tedy bez lékařského ohledání, ale dle znalostí a nejlepší vůle pana faráře.

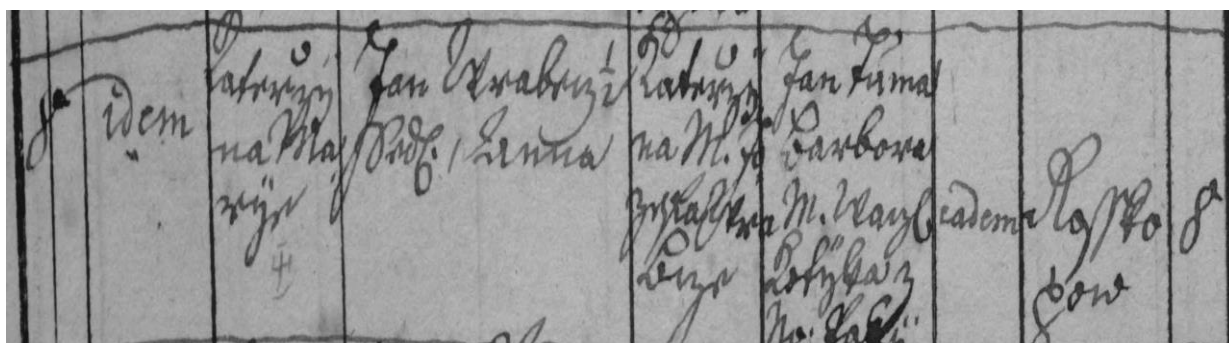
U Doroty Vítové, která odešla na věčnost ve věku nedožitých 69 let 12. května 1816, je jako příčina úmrtí uvedeno Wassersucht, tedy vodnatelnost. A u Josefa Víta, který ji na věčnost následoval 23. května 1816 je jako příčina úmrtí uvedeno Abzehrung aus Gram, tedy úbytě či chřadnutí ze žalu. Je vidět že pan farář dobře rozuměl svým ovečkám.

Mam 9. 12.	14	Josefina vrb Josef vrb			10	Wagner vrb
Jan 23	17	Josef vrb Kubicek			18	Abner vrb

Co zbývá ještě dodat? Snad jenom to, že Josef se narodil v čísle 12 a pak v tomto čísle popisném žil se svými rodiči a poté se svojí ženou, oběma syny a poté jako výměnkář s rodinou syna Josefa. Umřel však, tak jako jeho manželka v č. p. 17. Nepřestěhovali se, šlo o stejný statek, pouze v letech 1805 až 1815 došlo k přechíslování domů.

Josef Vít mladší a jeho žena Kateřina

O narození Josefa Víta mladšího v roce 1776 jsme se podrobně dozvěděli v předcházející kapitole. Pojďme se nyní věnovat jeho manželce. Ta se narodila dne 12. prosince 1779 rodičům Janu Vrabcovi a Anně, rozené Nýdrlové na statku č. p. 8 v Roškopově.

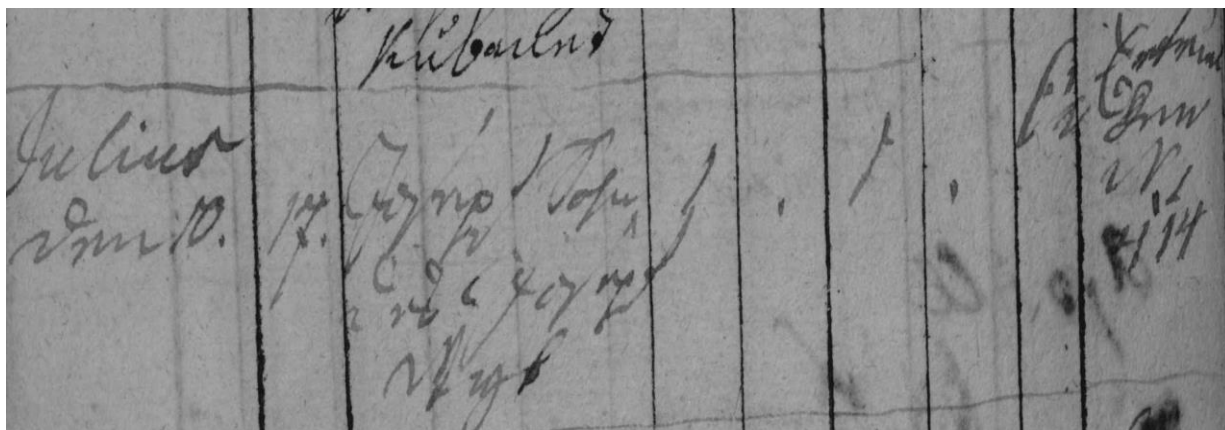
Již v minulé kapitole jsme se dozvěděli, že jsem nenalezl jejich svatbu. Můžeme se jenom domnívat, že jako potomci z bohatých rodin byli oddáni někde jinde. Důležité je, že manželé nepochybně byli a v jejich potomcích rod Vítových dále pokračoval.

Dcera Marie Anna Vítová se rodičům narodila 19. března 1804, syn Josef Jiří Vít 24. dubna 1806, oba sourozenci se narodili v Roškopově č. 12.

Další syn, František Vít se narodil 24. února 1808 v Roškopově č. 13 a 24. července téhož roku tam také umírá. Jako příčina úmrtí je uvedeno Frais, tedy božec neboli psotník. To vše je zastaralý název choroby, uváděný jako příčina úmrtí u malých dětí. Jednalo se pravděpodobně o tetanické křeče, tedy křeče způsobené většinou nedostatkem vápníku, popřípadě hořčiku, spojené s bezvědomím. Vzhledem k nízké úrovni medicínských znalostí byly jako psotník zpravidla označovány jakékoliv křeče, které vedly k úmrtí dítěte v raném věku.

Dcera Kateřina Anna Vítová přišla na svět 6. května 1810 v Roškopově č. 17. Ano, jde o přečíslování, ale to již pravděpodobně začalo v roce 1808 přečíslováním na číslo popisné 13. Jsem hluboce přesvědčen, že Josef Vít byl natolik bohatý nebo vlivný (spíše obojí), že dokázal zařídit, aby „nešťastné“ číslo 13 z jeho gruntu zmizelo a bylo nahrazeno číslem jiným.

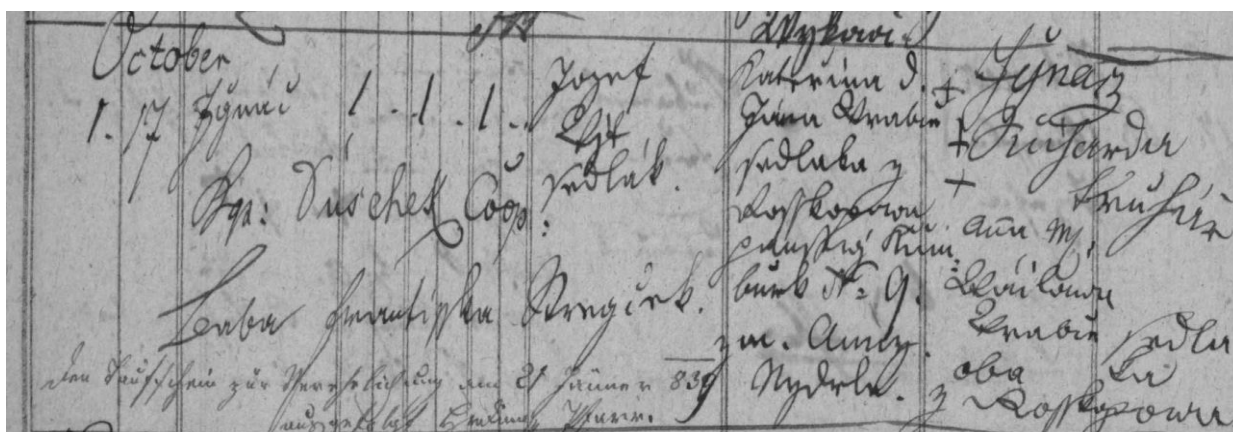
Již jsme o dětské úmrtnosti psali, takže nás asi nepřekvapí ani to, že jejich syn Josef Jiří umřel 10. července 1811 ve věku šesti let. Ale zde je příčina jiná. Jejich malý synek utonul (německy ertrunken), vzhledem k datu pravděpodobně při koupání. Nevíme, zdali v blízkém mlýnském náhonu či ve vzdálenější říčce Olešce.

Ale příští rok přinesla vrána holčičku Anežku, a to 18. září 1812 a za další dva roky, 2. září 1814 přinesl čáp syna, který byl pokřtěn jako Josef. Ten ve věku jednoho roku a dvou měsíců umírá na katar.

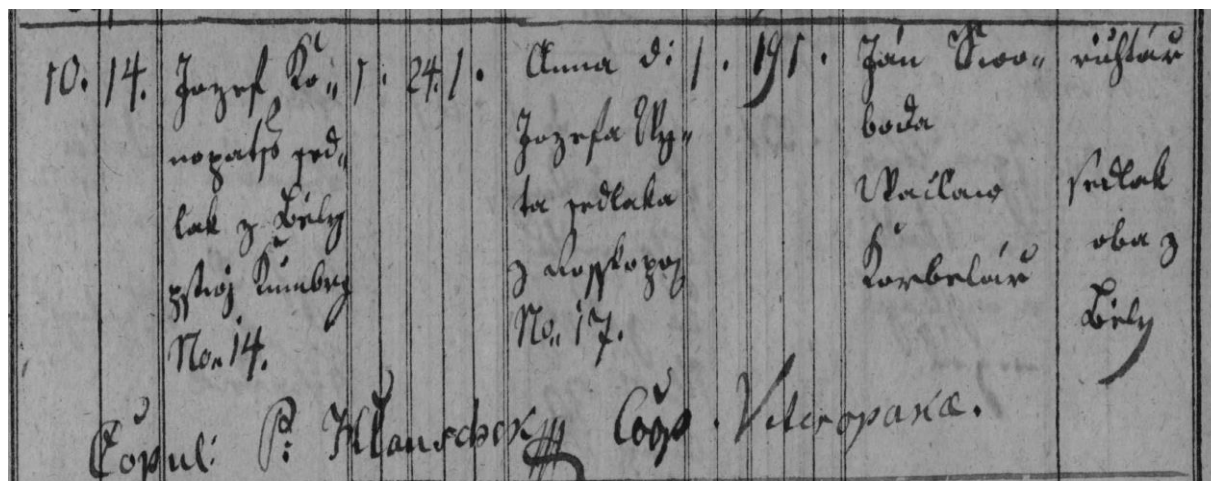
Ale pak se 6. srpna 1816 v slunečním znamení Lva narodil Josef, druhý toho jména, můžeme prozradit, že to byl budoucí dědic.

Přímý předek rodu Vítů, jehož linii sledujeme - Ignác - se narodil 1. října 1820.

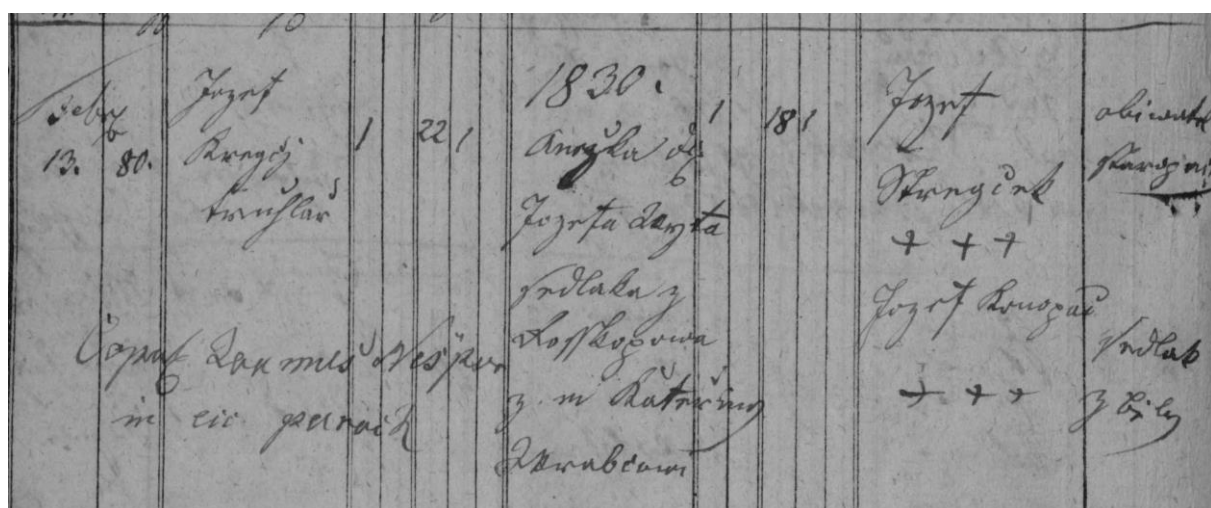
Jeho kmotr, Ignác Sucharda, truhlář z Roškopova se podepsal třemi křížky, jako svědek je uvedena Anna, manželka Václava Vrabce.

V roce 1823 došlo u Vítových v čísle popisném 18 ke dvěma radostným událostem. Nejdříve se ve svých devatenácti letech vdává nejstarší dcera, Marie Anna. Je zajímavé, že v matričním zápise je již vedena jako Anna a nikoliv Marie.

Její nastávajícím byl čtyřadvacetiletý Josef Konopáč, sedlák z Bělé. Za měsíc v rodině oslavovali další přírůstek. Poslední dcera se narodila 13. března 1823 a pokřtěna byla jménem Marie, tedy jméno Marie už bylo volné.

Až po sedmi letech je v domě další veselka. Anežka Vítová se ve věku 18 let vdává 13. února 1830, jejím manželem se ten den stal dvaadvacetiletý truhlář Josef Krejčí z Roškopova.

Zarazilo mne v tomto matričním zápise z roku 1830 a také v dalších matričních záznamech (jak uvidíme později), že svědkové místo podpisu psali tři křížky, jako

zde například Jozef Konopáč, sedlák z Bělé a švagr nevěsty. Vím totiž, že již v roce 1774 byl z rozhodnutí císařovny Marie Terezie vydán Všeobecný školní řád pro všechny císařsko-královské země, který stanovil mimo jiné všeobecnou vzdělávací povinnost pro chlapce i dívky. Byla zavedena povinná šestiletá školní docházka a systém škol. Cílem bylo vymýtit negramotnost mezi poddanstvem, z něhož před dobou její vlády jen málokdo uměl číst nebo psát. A tak jsem začal pátrat dál. Jsem přesvědčen, že jsem důvod našel.

K prosazení nařízení však vedla dlouhá cesta. Rodiče mnohem raději viděli své potomky pracovat na poli nebo v dílně. Přetahovaná o děti trvala desítky let a škola dlouho prohrávala. Ještě čtvrt století po vydání nového vzdělávacího řádu se výuky účastnilo jen asi šedesát procent dětí, kromě jiného proto, že pracující žáci od devíti do dvanácti let byli osvobozeni od školní docházky. A navíc, ve Staré Pace, kam byl přidělen také Roškopov, byla škola zřízena až roku 1799. Do té doby mohlo vyučování probíhat jenom v provizorních podmínkách. Nová škola sídlila v roubené chalupě, která pochází z roku 1790. Tak si ji ukažme.

Jeho manželkou se v ten den stala sedmnáctiletá Anna Khunová, dcera Františka Khuna, půlsedláka z Bělé u Pecky č. 6. Ve spodní části matričního zápisu vidíme podpisy obou otců, kteří museli se sňatkem svých potomků projevit souhlas, protože zletilost, jak již možná víme, byla tehdy až ve věku čtyřiaadvaceti let.

Zajímavé je i datum úplně dole, 17. 9. 1941. To němečtí okupanti prověřovali rasový původ státních zaměstnanců.

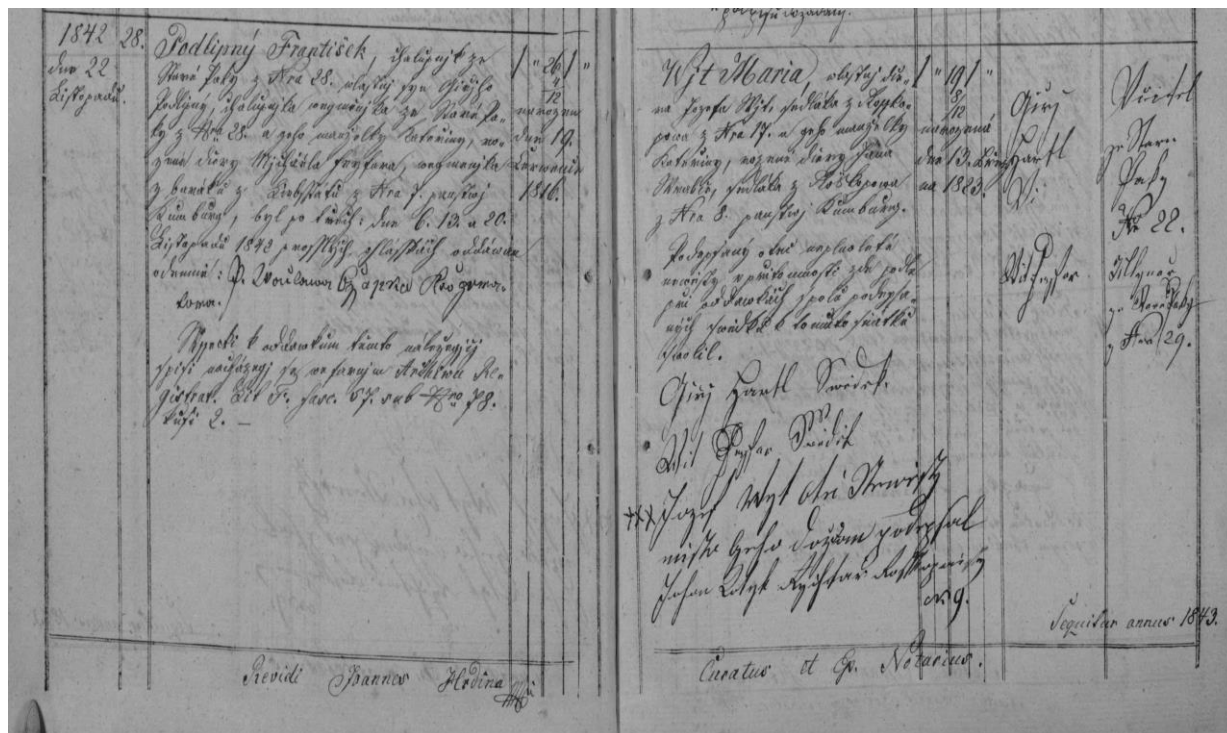
Koncem roku 1839, 19. listopadu, se ve věku devatenácti let žení Ignác Vít, přímý předek. Jeho vyvolenou se stala teprve šestnáctiletá Františka Podzimková, dcera v té době již zemřelého Josefa Podzimka, chalupníka z Krsmolu č. 2.

Bräutigam				Braut				Beistand	
Jahr und Tag	Stand	Namen	Stellgion, Alter, Stand	Namen	Stellgion, Alter, Stand	Namen	Stand		
Nov 19. 1839		Ignác Vít, chalupník z Krsmolu č. 2.	19 let, svobodný	Františka Podzimková, chalupníka z Krsmolu č. 2.	16 let, svobodná	Josef Vít, chalupník z Krsmolu č. 2.	22 let, svobodný	Jan Podzimka, chalupník z Krsmolu č. 2.	22 let, svobodný

Překvapivé pro mne bylo, že otec ženicha Josef Vít, na rozdíl od podpisu při svatbě Josefa v Pece „podepsal“ svolení ke sňatku svého syna Ignáce třemi křížky a to, že tři křížky učinil opravdu on, musel svým zápisem ještě stordit Václav Maxián, kooperátor, tedy jinak řečeno farní vikář nebo kaplan. Místo svolení otce nevěsty, tehdy již zesnulého, bylo potřeba svolení od vrchnosti, připomeňme si, že poddanství skončilo až v roce 1848, a tak vidíme v matričním zápise uvedeno „nevěstino vrchnoporučenské povolení od pravomocnosti panství Kumburk“.

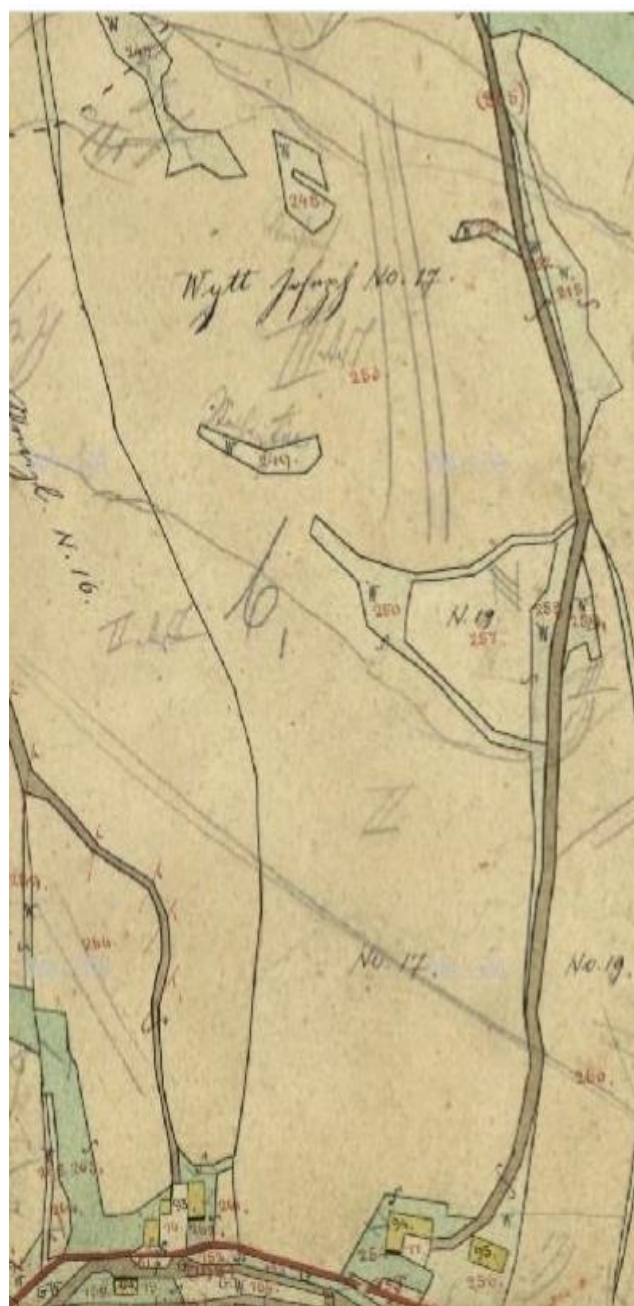
V obou případech sňatků nezletilých, tedy Josefa i Ignáce, nebylo důvodem těhotenství nevěsty, jak tomu i dříve bývalo. Mám za to, že jejich otec byl již na

tehdejší dobu v pokročilém věku (60 respektive 62 let), a proto chtěl odejít na výminku a mít jistotu, že potomci již stojí na vlastních nohou.

Asi nejmarkantněji je tento důvod vidět v době, kdy je výměníkovi Josefovi již 66 let. I zde není důvodem sňatku nezletilé nejmladší devatenáctileté dcery Marie těhotenství nevěsty. Marie se 22. listopadu 1842 provdává za šestadvacetiletého chalupníka Františka Podlipného ze Staré Paky č. 28. Učiněné tři křížky na souhlase otce zde ověřil Jan Kotyk, rychtář roškopovský z č. 9. Porovnáním s rukopisem v případě svatby v městyse Pecka jsem dospěl k názoru, že tento podpis je také uvedeného rychtáře.

Aby bylo jasno nepíši o tom proto, že bych chtěl, jakkoliv znevážit Josefa Víta, protože chápu, že z důvodů výše uvedených prostě neměl možnost naučit se psát a pravděpodobně ani číst. Podle mne však počítat a měřit uměl, to se naučil jistě doma od svého otce. Ale z jeho nativního horoskopu jsem zjistil, že byl obdařen velkou silou vůle, která mu umožňovala plánovat mnoho let dopředu, jeho úsilí bylo většinou korunováno úspěchem, byl obdařen výmluvností, pohotovostí a bystrým myšlením. Měl schopnosti stát se vůdčí osobností tím, že dokázal ostatní strhnout ke spolupráci a spoluúčasti.

Mapa byla dokončena a podepsána dne 30. května 1842. Statek Josefa Víta, číslo 17, vlevo celková rozloha pozemků, vpravo nahoře část s viditelným označením Wytte Joseph No.17, na následující straně detail statku, žlutá budova, znamená, že byla dřevěná, černé číslo 94 je označení parcely, na které budova stála, červené číslo 17 je číslo popisné.

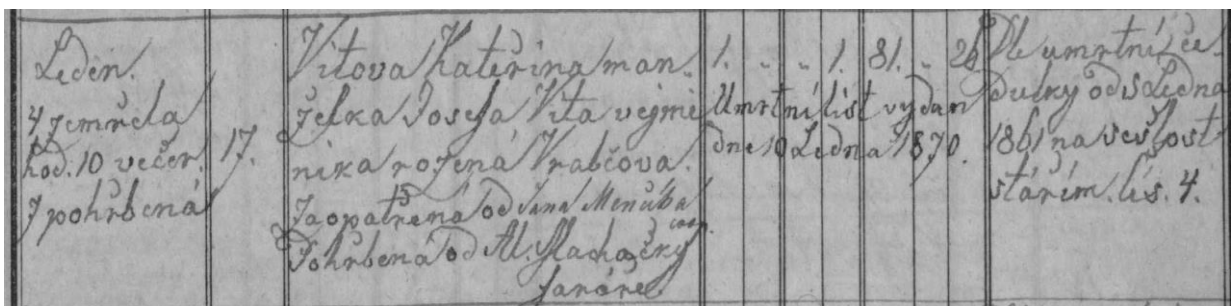

Když jsme se seznámili s rozsahem gruntu Josefa Víta (pro přesnost musíme uvést, že v roce 1842 byl majitelem gruntu jeho syn stejného jména), nezbývá nám než uvědomit si pracovitost Josefa Víta, jeho ženy Kateřiny, jejich dětí a pravděpodobně také čeledi. Když jsem psal o Josefovi Vítovi a jeho schopnostech a povahových vlastnostech, mimovolně se mi vybavil Zdeněk Vít mladší, který vedl úpravy hřiště u Vítů na zahradě, na léto s antukou, na zimu s ledem, mantinely a brankami a pod jeho vedením se v zimě, kdy bylo hodně sněhu, stavěl na zahradě veliký bunkr ze sněhových kvádrů. Ale vraťme se z šedesátých let 20. století do poloviny století devatenáctého.

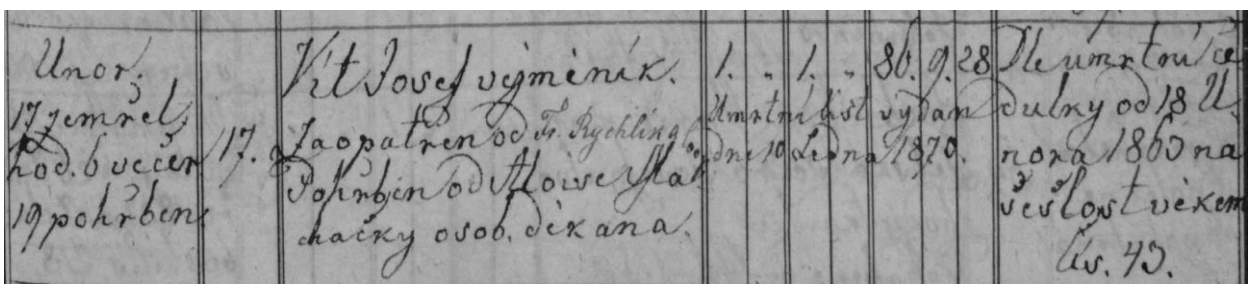
Tehdy se již kvapem blížilo zrušení poddanství, které vyhlásil 7. září 1848 císař Ferdinand I. na návrh říšského sněmu. Jelikož většina půdy byla majetkem vrchnosti, bylo třeba ji nejprve spolu s robotními povinnostmi vykoupit. Vydání

patentu rušícího poddanství je hezká věc, ale nelze provést takovou radikální změnu ve společenském uspořádání ze dne na den. A pak tu také zůstává problém onoho vykoupení se. Jedním z největších problémů bylo stanovení hodnoty hospodářsky využitelné půdy a robotních povinností. Pro vyřešení této otázky byla ustanovena komise, jejímž úkolem bylo rozjet se do všech koutů českých zemí a vyčíslit jejich hodnotu. Bývalí poddaní ovšem nemuseli zaplatit celou částku za své pozemky najednou, nýbrž měli možnost postupně si rozvrhnout splátky až na 20 let. To vše již musel místo výměníka Josefa Víta řešit jeho syn Josef.

Den 4. ledna 1861 umírá ve věku 81 let Kateřina Vítová, rozená Vrabcová, jako důvod úmrtí je uvedeno stáří.

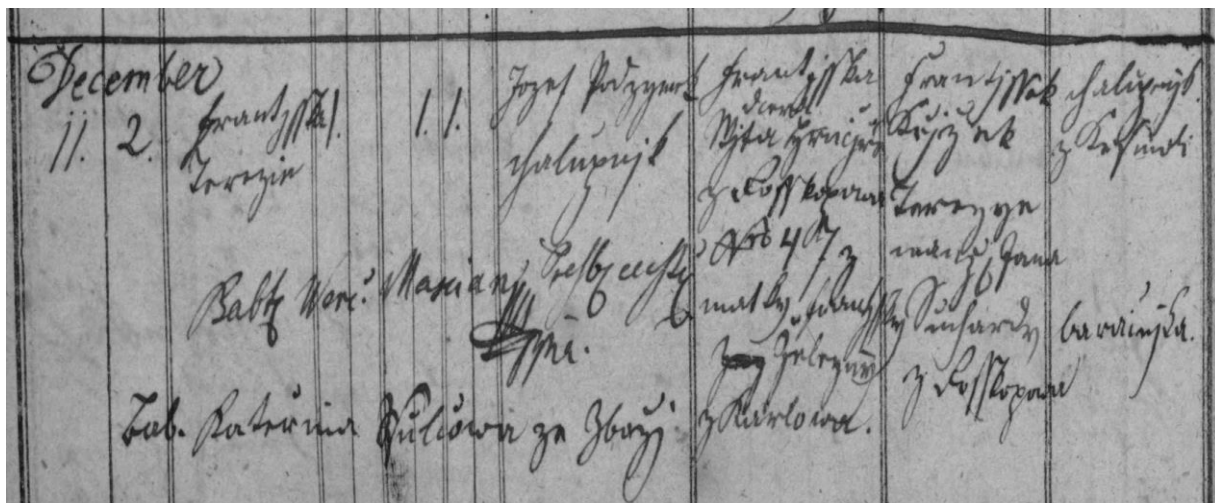
Její manžel, Josef Vít za ní odešel na věčnost za dva roky ve věku 86 let 17. února roku 1863, i zde je uveden jako důvod úmrtí jeho věk. V matričním záznamu je uveden stejný kněz jako u pohřbu jeho manželky, Alois Machačka, tentokrát jako osobní děkan, což byl čestný titul klerika, jehož užívání bylo spojeno pouze s jeho osobou, a nikoliv s úřadem, který zastával.

Ignác Vít starší a jeho žena Františka

O narození Ignáce Víta, toho jména prvního, jsme se dozvěděli v předchozí kapitole, jenom pro připomenutí, bylo to 1. října 1820 na statku v Roškopově č. 17.

Jeho budoucí žena, Františka, druhým jménem Terezie, Podzimková, se narodila v roce 1822, 11. prosince, v Krsmolu č. 2 do rodiny chalupníka Josefa Podzimka.

Protože grunt č. 17 zdědil jeho starší bratr Josef, začal po svatbě hospodařit v chalupě s menším pozemkem číslo 19. Také jejich svatbu, dne 19. listopadu 1839, jsme již uvedli v předchozí kapitole, a tak pojďme zrovna k jejich potomstvu.

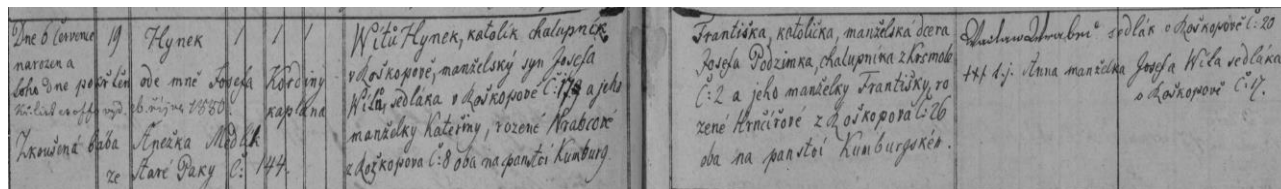
Jejich první dítě, dcera Františka, se narodila 19. února 1841, ale zemřela po týdnu 27. února.

V pořadí druhá dcera Anna, se Františce Vítové narodila 14. března 1842, ale zemřela velice brzy, a to 19. března.

Dalším přírůstkem byla také dcera, se stejným jménem Anna, což jak víme bylo tehdy obvyklé. Ta se narodila 12. prosince 1845.

Nacházíme se v období, kdy vyvrcholily obrozenecké snahy českého národa a zároveň v rakouských zemích včetně Čech dochází k sérii revolucí a končí poddanství.

Prvorozený syn, Hynek (Ignác), se narodil 6. července 1848. V zápise si všimněme, že je použito příjmení Vítů, tak jako u prvního Mikeše Vítů, ten tovar se prostě používal. Otec Ignác je zde označen také jako Hynek.

A jak to bylo s Ignácem a Hynkem? Hynek je obdobou německého Heinrich. Ale českou specialitou bylo období přejmenovávání z Ignác na Hynek. Na základě zvukové podoby se španělským Inigo (Ignác) bylo totiž v minulosti jméno Hynek považováno za českou podobu jména Ignác. Přejmenovávání probíhalo zejména ve 2. polovině 19. století, kdy si část vlastenecky uvažujících občanů změnila jméno Ignác na jméno Hynek, kromě jiného i proto, že básník Karel Hynek Mácha byl pokřtěn jako Ignác.

Dne 12. srpna 1850 Františka porodila syna Františka, budeme o něm také vyprávět příběh, bohužel neveselý. V roce 1852, dne 9. května, na svět přišla dcera Františka, druhá toho jména, a po téměř šesti letech, dne 1. listopadu 1858 se narodil syn Josef.

Na mapě Stablního katastru z roku 1842 vidíme v levé části žlutě vyznačený dům s číslem pozemku 54 a šikmo vlevo od něj červené číslo 19 dále pozemky, patřící k číslo 19 popsané Witt Ignatz.

Chalupu č. 19 si přibližme ještě na fotografii ze současné doby, Je krásně a citlivě zrekonstruovaná a jistě slouží rekreaci. Abych ukázal, jaký nesmysl je GDPR a možná pro zajímavost uvádím, že její dnešní majitelkou je MUDr. Silvie Rajnochová-Bloudíčková, Ph.D, DBA, která je vedoucí nefrologické ambulance v IKEM.

Ale vraťme se k osudům Ignáce Víta staršího a jeho manželky Františky. V roce 1861, 3. února, Františka porodila syna a stejného dne byl pokřtěn jménem Václav. Jeho otci Ignácovi je v té době 40 let a v jeho životě i v životě jeho rodiny došlo ke

změnám. Ignác je představeným, tedy starostou, v Roškopově. Je vidět, že byl ten typ, o kterém se říká, že nosí v tornistře maršálskou hůl.

1861.		Číslo domu	Jméno dítěte	Náboženství	Pohlaví	Lože	Rodičové		Kmotří	
Matka	Otec						Matka	Jméno	Stav	
19.	19.		Václav	/	/	/	Vit Ignác, katolík, představený v Roškopově úř. 19. manželský syn Josefa Vítá, voj. jmenován v Roškopově úř. 17. a jeho manželky Katheriny, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 2. obci novou Nov. Souděch, kraje Jihozáp. mor.	Franciscka, katolická, manželka, vd. Janá Josefa Sedláka, chalupníka v Krasné, úř. 2. novou ob. Roškopově úř. 28. obci novou Nov. Souděch, kraje Jihozáp. mor.	Anna Vrabec, vd. Janá Josefa Vítá, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 17.	Josef Vítá, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 17.

Dalším přírůstkem do rodiny byl syn Karel, narozený a pokřtěný 23. prosince 1862, který však zemřel jako půlroční 12. června 1863.

23.	23.	12.	Karel	/	/	/	Vit Ignác, katolík, představený a gruntovník v Roškopově úř. 19. manželský syn Josefa Vítá, voj. jmenován v Roškopově úř. 17. a jeho manželky Katheriny, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 2. obci novou Nov. Souděch, kraje Jihozáp. mor.	Franciscka, katolická, manželka, vd. Janá Josefa Sedláka, chalupníka v Krasné, úř. 2. novou ob. Roškopově úř. 28. obci novou Nov. Souděch, kraje Jihozáp. mor.	Anna Vrabec, vd. Janá Josefa Vítá, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 17.	Josef Vítá, vd. Janá Vrabec, chalupníka v obci Roškopově úř. 17.
-----	-----	-----	-------	---	---	---	---	--	---	--

Tento matriční zápis si rozeberme celý. Za prvé proto, že se změnilo číslo popisné, rodina bydlí na statku č. p. 12, otec novorozence Ignác je zde označen jako gruntovník, tedy sedlák a představený, tedy starosta, jako v roce 1861. Za kmotry a svědky byl Ignácův bratr Josef a jeho manželka Anna, oba ze statku č. 17. U porodu rodiče pomáhala zkoušená bába Anežka Medlíková ze Staré Paky č. 144. Zkoušené porodní báby byly povinné od roku 1804 účastnit se porodnického kursu na univerzitě nebo lyceu. Jejich další povinností byl například takzvaný křest z nouze, který prováděla na základě pověření církve, aby mrtvorozené dítě mohlo dojít spasení.

Rozsah gruntu Ignáce Víta staršího jsem se pokusil čtenáři těchto řádek přiblížit výřezy z indikační skici Stablního katastru z roku 1842, kde je ještě jako majitel

zapsán Jiří David. Náhodně jsem při prohlížení matrik zjistil, že si Ignác Vít s Davidovými vyměnil, samozřejmě s doplatkem, obě nemovitosti, protože jsem v pozdějších letech našel rodinu Davidových na č. p. 19. Na levém obrázku je celý rozsah jeho gruntu, na pravém část i se statkem dole vpravo, žlutě vyznačené budovy byly dřevěné, číslo popisné 12 je napsáno červeně, černé číslo 92 značí číslo pozemku, na kterém byl statek postaven.

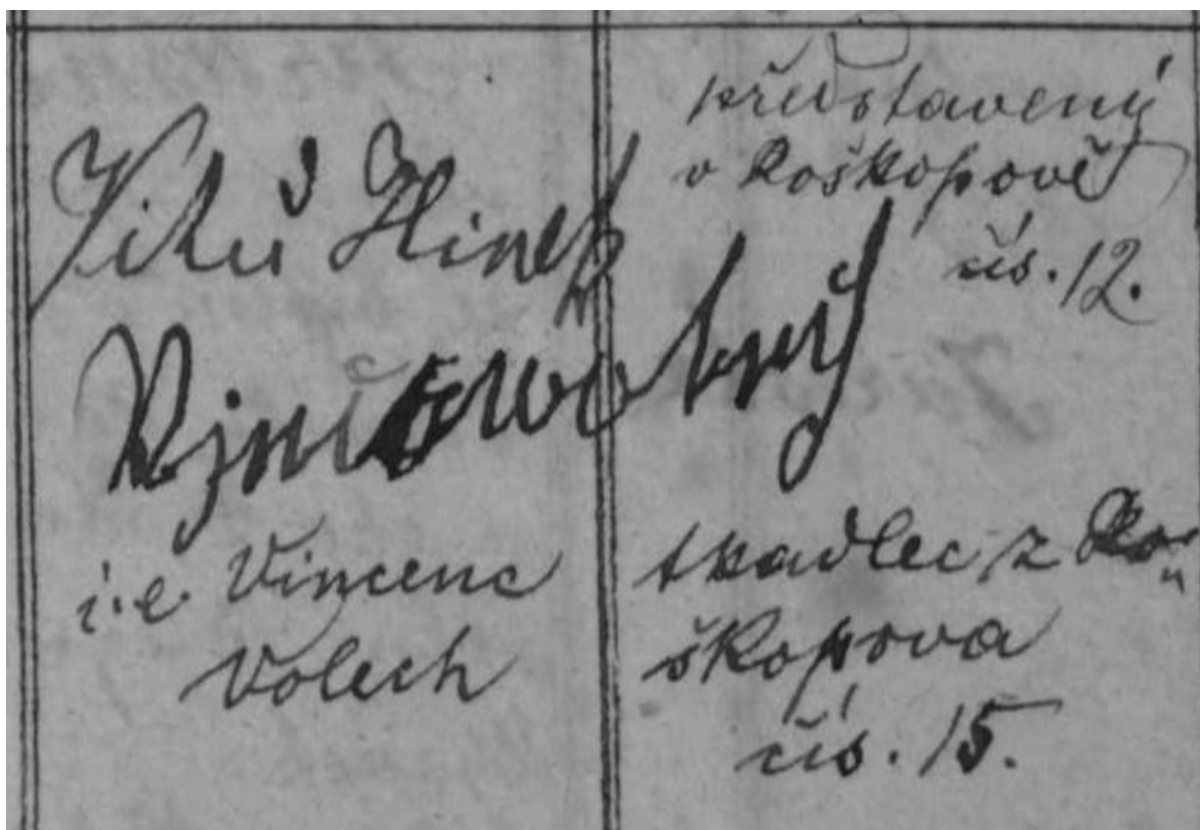
Také tuto nemovitost nalézáme i po letech v krásně zrestaurovaném stavu, jejím majitelem je akademický sochař Václav Rubeška, který je sochařem a zároveň restaurátorem, což statku určitě prospělo.

Posledním přírůstkem do rodiny byl syn Karel, druhý toho jména. Narodil se 24. února 1865.

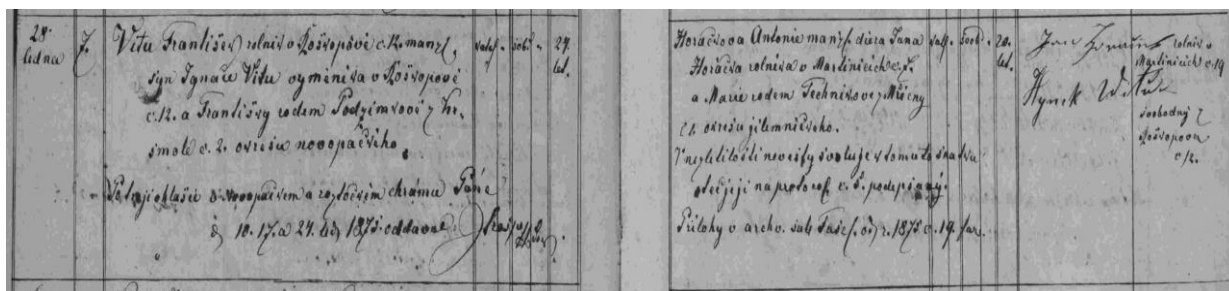
A pak přišel rok 1866 a s ním válka prusko-rakouská. Nemáme žádných zpráv nebo důkazů, zdali a jak ovlivnila život obyvatel Roškopova, a tedy i rodiny Vítů. Faktem však je, že 29. června proběhla bitva u Jičina a Železnice a že do Lomnice nad Popelkou byli přiváženi zranění z této bitvy a zemřelí byli pohřbeni na místním hřbitově. Z mapy je zřejmé, že i v Roškopově měli přinejmenším obavy o životy a o majetek.

V roce 1873, 7. října, se žení syn Ignác (Hynek) Vít. Je mu 25 let, jeho vyvolené, Františce Šorfové, dceři chalupníka Václava Šorfa z Karlova č. 26 je 21 roků.

V tomtéž roce se jeho otec, starosta Roškopova, Ignác (Hynek) Vít podepisuje jako svědek na svatbě v Roškopově. Podpis na následující straně nám říká, že byl ještě v tomto roce představeným (starostou), podoba příjmení Vítů není překvapivá a nemělo by nás překvapit i jméno Hinek, on tehdy ještě nebyl ustálen český pravopis. A písmo na podpisu nám ve srovnání s podpisem tkalce Vincence Volech zase vypovídá o tom, že byl zvyklý se poměrně často podepisovat.

V roce 1876, 28. ledna, se žení další syn v pořadí, František. Jeho manželkou se v ten den stává Antonie Horáčková z Martinic. V zápise ze svatby je otec Ignác již uveden jako výměník, to mu bylo 55 let.

Zde se na chvíli zastavme. O osudech Hynka Vítu, přímého předka se více dozvíme v další kapitole. Ale překvapilo mne, proč se dědicem gruntu stal mladší syn František a ne Hynek, který žil se svou manželkou a poté i dětmi v Roškopově, v domě s č. p. 76. Poté jsem se podíval na nativní horoskop Hynka i Františka a jsem přesvědčen, že jsem důvod objevil.

Tak nejdříve František. Jako Lev má dle horoskopu veškeré předpoklady, aby byl úspěšným hospodářem a možná i nástupcem otce ve funkci starosty. Pouze zmíněný sklon k depresím, a to že trpí komplexy, mi napovědělo, že existuje rozpor mezi tím, jak se jevil okolí a tím, jak některé věci prožíval uvnitř.

A Hynek. Jako Rak je exaktní a usilovně pracující člověk. Je zdrženlivý, rád pracuje v pozadí, pečlivě dbá na detaily. Chce svojí činností posloužit jiným lidem. Pokud to není bezpodmínečně nutné, nikdy nikomu neklade osobní otázky. Je zvědavý, ale pouze ve vztahu ke své práci a k praktickým záležitostem.

A zase se mi u Hynka zjevil Zdeněk Vít starší, člověk, kterého nebylo možno nemít rád. A došlo mi, že i on by v otázce nástupnictví ustoupil hlučnému Lvu.

Ignác Vít starší a jeho manželka Františka museli ve svém životě třikrát házet hrst hlíny na rakev svého dospělého syna.

V roce 1886, 13. července, umřel ve věku 25 let syn Václav, stavitelský praktikant, příčinou úmrtí byla tuberkulóza plic.

Nedosti na tom, o tři dny později, umírá manželka hospodáře Františka, Antonie, na rakovinu žaludku, ve věku 32 let.

Dne 2. června 1893 umírá v nemocnici v Nové Pace, která byla zřízena v roce 1872 z bývalého kláštera Paulánů, syn František ve věku 42 let. Příčina úmrtí, *alcoholicismus chronicus*. V matričním zápise farář uvedl, že nebyl zaopatřen, protože byl pomaten.

Tragický příběh Františka neznáme celý, ale pokud by někdo říkal, že mu umřela žena a on se dal na pití, já bych mu oponoval tím, že spíše jeho manželce Antonii jeho nemírné pití „leželo v žaludku“ a ona z toho onemocněla. Ve své genealogické praxi jsem se běžně setkával s případy, kdy mužovi umřela první i druhá a někdy i třetí žena, a nikdy jsem neviděl takový tragický konec. František byl člověk s velkými schopnostmi, ale pravděpodobně si léčil deprese a komplexy tím nejdostupnějším lékem, ale jeho míru nezvládl.

1886		Číslo domu	Jmeno, stav, rodiště zemřelého	Náboženství		Pohlaví		Stáří			Nemoc a způsob úmrtí
Den a měsíc úmrtí	Den a měsíc pohřbu			katolické	akolické	mužské	ženské	roků	měsíců	dni	
13.	15.	12.	Vít Václav, stavitel, ský praktikant, manželský syn Ignáce Vít, rolník v Roškopově. Zaopatřil: Aug. Zďárský, kapl. Pohřbil: Vác. Kündler, kapl.	katol.		mužské		25.	5	10.	Tuberkule plic dle úmrt. listku ze dne 14. července 1886. Čís: 220.
16.	18.	12.	Antonie, manželka Františka Vít, rolní- ka v Roškopově, rodem Horáčeková z Martinic. Zaopatřil: Aug. Zďárský, Pohřbil: Aug. Zďárský, kapl.	katol.		ženské		32.			Dak žaludeční dle úmrt. listku ze dne 17. července 1886. Čís: 222. nat. Jar. H. amos.
2.	4.	144.	Vít František, uhud- lý rolník z Roškopova, vdovec Zaopatřen nebyl, byl pomaten. Pohřbil: Frant. Dobrálek, Koop	katol.		mužské		42.			Alcoholicismus chronicus, dle úmrt. listku z dne 2/6 1893 Čís: 154.

Dne 14. června 1897 pak umírá ve věku 48 let Ignác Vít mladší. To jeho otci již 76 let. O tom více v další kapitole.

Co všechno museli Ignác a Františka vydržet! Ale konec života měli hezký, jestli lze o tom takto hovořit.

Dne 2. července 1901 umírá ve věku 78 let jeho milovaná žena Františka, rozená Podzimková, důvodem úmrtí byl marasmus, tedy stáří.

2. července	4.	12	Vítová Františka, manželka Ignáce, výměníka, rozená Pod- zimková. Časp. Kroc. Kameš, Časp. Pořitel Fr. Burghard.	Křesť. Dm.	žena	80 9 1 Kramol 1. 10. 1820. 19. 11. 1899.	Marasmus. úm. 2. 3/7 1901. i. 1901
----------------	----	----	--	---------------	------	---	---------------------------------------

Ignác ji na věčnost následoval zanedlouho ve věku 80 let dne 4. srpna 1901. Důvod úmrtí byl totožný jako u jeho manželky.

4. srpna	7	12	Vít Ignác, výměník v Ro- kopicích, vdovec, kramlík-přítel. Časp. Krocens Kameš, Časp. Pořitel Jar. Malý, administr.	Křesť. Dm.	muž	81 7 3 Rokopov 8/12 1819. kp. 19/11 1899.	Marasmus. úm. 4. 6/7 1901. i. 228.
-------------	---	----	--	---------------	-----	--	---------------------------------------

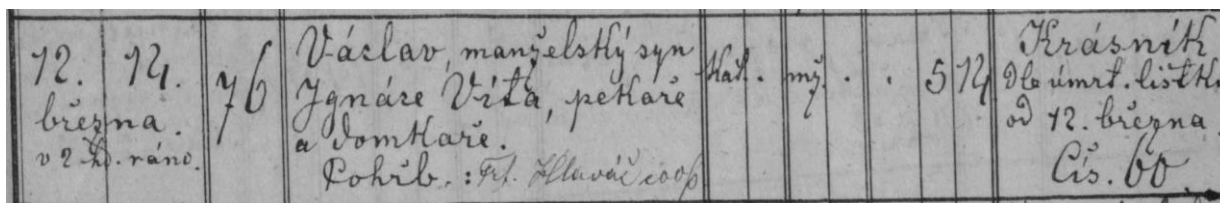
Ale jsem přesvědčen, že Ignác již nechtěl dál žít, protože oba byli navzájem po všech stránkách pevně propojeni.

Ignác (Hynek) Vít mladší a jeho žena Františka

Již v předchozí kapitole jsme se dozvěděli, že prvorozený syn, Hynek (Ignác), se narodil 6. července 1848. Je to v době, kdy 12. června v Praze vypuklo povstání, 18. června byl v celé Praze vyhlášen stav obležení a začali být zatýkáni strůjci nepokojů. Dne 26. června byl rozpuštěn Národní výbor, kvůli účasti některých jeho členů na červenovém povstání a 20. července byl stav obležení odvolán. Situace se poté v českých zemích uklidnila, chtělo by se nám, pamětníkům roku 1968 a let následných říci, že se situace normalizovala. To jenom pro připomenutí, do jakých časů se Hynek Vít narodil. Zpravodajství samozřejmě nebylo ani zdaleka tak online jako v dnešních časech, ale určitě zprávy dorazily poměrně brzo i na český venkov. Připomeňme si v té souvislosti například jméno Uffo Horna, trutnovského básníka, dramatika, a revolucionáře. V revolučním roce 1848 se Horn stal velitelem národní gardy a vedl ji na pomoc Praze. Avšak po několika dnech byla garda nucena vrátit se zpět.

Také o jeho svatbě 7. října 1873, kdy je mu 25 let, jeho vyvolené, Františce Šorfové, dceři chalupníka Václava Šorfa z Karlova č. 26 je 21 roků, jsme již psali. Když to píšete, připadá mi, jako by otec stejného jména, starosta Roškopova, v mém výkladu zastínil syna... Ale nechme úvah a pojďme k dalším faktům z jeho života.

Prvorozený syn Václav se Františce, teď již Vítové, narodil 28. září 1875 v Roškopově 76. Nedožil se však ani půl roku a zemřel 12. března 1876.

Malý Václav zemřel na krásník, což je výraz, se kterým jsem se setkal v matrikách poprvé, ale dle toho, že byl často uváděn u dětských nemocí, je to jenom jiný název pro psotník či božec. Myslím si, že kaplan Václav Křídlo, který zápis o pohřbu Vašíka pořizoval (pohřební bohoslužbu konal kooperátor František Hlaváč) byl vlastenec a taky trochu „vynálezce“ nových slov.

Dalším přírůstkem do rodiny byla dcera Josefa, narozená 23. února 1877, která se dožila dospělého věku.

Další syn, Břetislav, přišel na svět 17. srpna 1878. Také ten se dožil dospělosti. Ne tak ale dcera Anna Lucie, která se narodila 11. prosince 1879 a zemřela 21. ledna 1881.

V roce 1881, 5. května, do rodiny přibyl další syn a byl pokřtěn jménem František. Zemřel však ve věku půl roku 6. září 1882. Příčinou úmrtí byla tuberkulóza.

Na předcházející straně je fotografie Kostela svatého Vavřince ve Staré Pace, kde byli křtěni a oddáváni také obyvatelé Roškopova a přilehlého hřbitova, kde byli pochováni i obyvatelé Roškopova.

Syn Josef, který se narodil 14. února 1883, byl později majitelem a nájemcem nádražní restaurace v Teplicích.

Dcera pokřtěná Kamila Františka se narodila 5. srpna 1885 a také ona se dožila dospělosti. Z ústního vyprávění pamětníků víme, že jedna z dcer, provdaná Hoření bydlela v Litoměřicích a tam s manželem provozovala restauraci. Dovozuji, že to byla právě ona, věkově Josefovi blízká a pravděpodobně se poprvé s budoucím manželem setkala díky bratru Josefovi.

Dne 7. července 1888 se narodila dceruška Anna Marie, ta však umírá 12. dubna 1891. V květnu 1890 se narodila další dcerka Františka Julie, ta však umírá ve věku necelého roku 5. května 1891. U obou děvčat byla příčinou úmrtí tuberkulóza.

Přímý předek a zároveň člověk, kterého měli čtenáři této Historie možnost poznat osobně, se narodil 16. července 1892 a byl pokřtěn jménem Bedřich, druhým jménem Jan. Slavný nositel jména Bedřich, tedy hudební skladatel Bedřich Smetana, tehdy již více jak osm let spal věčný spánek na Vyšehradském hřbitově, ale já se domnívám, že český vlastenec otec Hynek Vít, dal jméno svému potomkovi po něm.

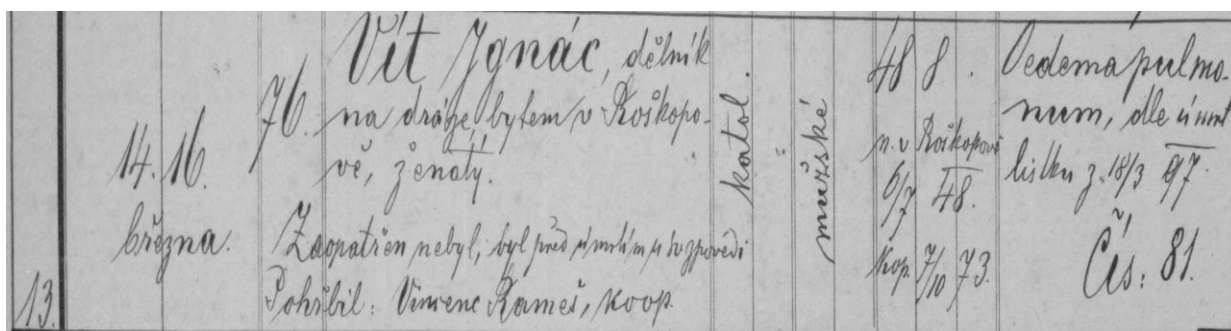
Dne 7. prosince 1893 se narodil další syn a byl pokřtěn jménem Karel, umírá však zanedlouho, 27. ledna 1894. Malý Kája umřel dle matričního zápisu na žaludeční katar.

Vidíme, že šest z jedenácti potomků Hynka Víta a jeho ženy Františky zemřelo v dětském věku. Už je to dlouho, ale i na člověka dnešní doby padne smutek. Pojdme si tedy něco uvést o dětských pohřbech ve druhé polovině 19. století.

Malé děti byly pochovávány v bílých šatech s věnečkem na hlavě, větší děti ve svátečních šatech. Do rakve se jim na rozloučenou dávali hračky, květiny, svaté obrázky a někdy i svíce, aby dítě mělo vše, co by mohlo potřebovat v normálním

životě. Pro děti se nemělo příliš truchlit, protože se věřilo, že pláč vyhánil dítě z ráje, nevyzvánělo se jim a nebylo třeba se za ně ani modlit.

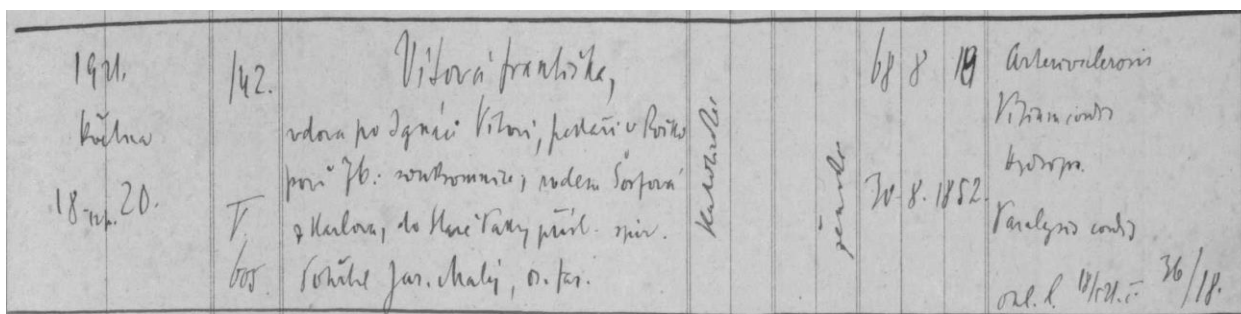
Od ledna 1894 uplynuly více jak tři roky a rodina a sousedé šli na hřbitov opět. Tentokrát 14. března 1897 umřel otec a živitel rodiny, Hynek Vít, ve věku 48 let. Jeho manželce Františce bylo tehdy 44 let, Josefovi 14, Kamile 11 a nejmladšímu synovi Bedřichovi 4 roky. Pravděpodobně nalézáme vysvětlení, proč se Bedřich Vít příliš nestýkal s příbuznými. Ono v podstatě nebylo s kým, protože jeho sestra Josefa byla starší o 15 let, bratr Břetislav, který žil v Olomouci o 14, Josef v Teplicích a Kamila v Litoměřicích, tedy jeho žijící sourozenci vylétli z rodného hnízda daleko dříve a žili vlastní život poměrně daleko od Roškopova.

Ze zápisu o úmrtí Ignáce (Hynka) Vítá vidíme nejenom příčinu, plicní edém, což je nahromadění tekutiny v plicní tkáni, popřípadě v plicních sklípcích.

Vidíme také, že se Ignác (Hynek) zproletarizoval nebo zproletarizován byl, protože se ze živnostníka stal dělníkem, což pro jeho potomky bylo výhodou v letech po 2. světové válce, a to až do roku 1969.

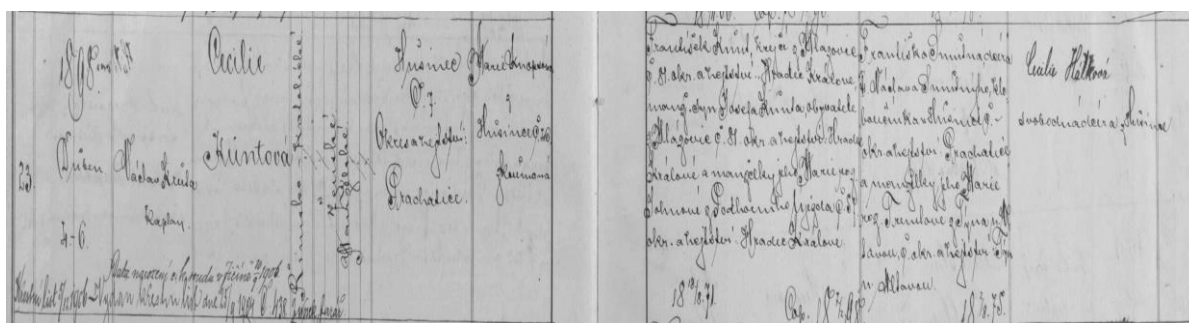
Vdova Františka Vítová, rozená Šorfová přežila svého muže o 24 let a umírá dne 18. května 1921 ve věku 68 let ve Staré Pace č. p. 142.

Bedřich Vít a jeho žena Cecílie

Zopakujme si fakt, že v době odchodu otce Ignáce (Hynka) na věčnost byly malému Bedřichovi čtyři roky. Zanedlouho z domova odešel nejdříve bratr Josef a poté i sestra Kamila. Poté žil Bedřich s maminkou sám. Než se dostaneme k jeho životním osudům, zejména od roku 1914, povězme si něco o jeho ženě Cecílii Kuntové, čtenářům i autorovi této Historie známé jako babička Vítová. A také něco o jejich rodových kořenech v jižních Čechách, se kterými byl později život její vnučky a vnuků spojen.

Cilka se narodila 4. dubna 1898 v Husinci č. 7, v domě v úzké uličce nedaleko říčky Blanice a pár kroků od rodného domku Mistra Jana Husa.

Jejímu otci Františkovi Kuntovi, krejčímu z Mlázovic č. p. 81 nedaleko od Lázní Bělohrad, bylo v té době 26 let, mamince Františce, dceři tehdy již zemřelého kloboučníka Františka Smutného z Husince č. 7, bylo tehdy let dvaadvacet. Její kmotrou byla Cecílie Hálková z Husince, svobodná, pravděpodobně kamarádka rodičky. Jak se tito dva mladí lidé, jejichž bydliště byla od sebe vzdálena 260 kilometrů, mohli setkat? Nejdříve jsem uvažoval o vojenské službě, ale žádný z regimentů c. k. armády neměl sídlo v jižních Čechách a zároveň doplňovací obvod na Jičínsku. A tak se mi zdá nejpravděpodobnější, že František Kunt se do Husince dostal na svém tovaryšském vandru. Nebylo to tehdy nic výjimečného, a to až do roku 1914, do vypuknutí 1. světové války. Vandrovníci putovali po celém území Rakouska-Uherska a museli mít vandrovní knížku. Vandrovní knížka (německy Wanderbuch) byl dokument, vydávaný v Rakousku-Uhersku na základě císařského nejvyššího patentu ze dne 24. února 1827 tzv. vandrovníkům. Vandrovníci byli

vyučení řemeslníci nebo vyučení dělníci, kteří nastoupili tovaryšskou cestu první praxe, jejíž úspěšné absolvování bylo podmínkou k žádosti o udělení mistrovského práva. Tovaryši vandrovali z místa vyučení a pracovali u různých mistrů.

To by také vysvětlovalo, proč Cilčiny rodiče měli svatbu 7. února 1898, tedy dva měsíce před jejím narozením.

Cecilie Kuntová byla svými rodinnými kořeny po matce Františce Smutné Jihočeška, její babička, Marie Smutná, se narodila v Husinci, její dědeček, kloboučník Václav Smutný pocházel z Podhradí, což je dnes součást Hluboké nad Vltavou. Cilka však poměrně brzy po narození odešla s matkou do bydliště otce, městyse Mlázovice. Jako důkaz připojuji soupis obyvatel domu č. p. 7-8 v Husinci, kde při sčítání v roce 1900 tam již bydlela pouze její třiapadesátiletá babička, v té době vdova, která se živila jako prادلena. Spolu s ní tam bydlela Cilčina svobodná, tehdy devatenáctiletá teta, křestním jménem také Marie, která se v roce 1881 narodila v Protivíně. Obě se spolu s Františkou Smutnou do Husince přistěhovaly v roce 1886, tedy tři roky před narozením Cilky.

The image shows a handwritten census record from 1900. It is a table with columns for names, birth dates, and other details. The entries are written in cursive. The first entry is for a woman named 'Smutná Marie' born on 12. 8. 1847. The second entry is for 'Smutná Marie' born on 6. 10. 1881. The table is partially obscured by a large handwritten 'X' and some other markings. The text on the right side of the table reads: '188. narození v Husinci, matka X 18. nadozvědná v Husinci mlá'. The year '1886' is written in the rightmost column for both entries.

O životě rodiny Kuntových v Mlázovicích po roce 1900 se z matrik nic nedozvíme, protože ještě nemohou být zveřejněny. Lenka Hrádková, jako chodící rodinná kronika si leccos pamatuje, a tak víme, že se zde narodili Cilce dva sourozenci.

Bratr František, který měl chromou ruku, později vystudoval obchodní akademii, bydlel v Praze a pracoval zde ve statistickém úřadu. S manželkou Libuší nemohli mít děti. Po smrti Libušiny sestry, provdané Pekárkové, si k sobě vzali a vychovali její dvě děti, Jana a Ivu.

Sestra Zdena, později provdaná Vesková, byla také bezdětná. Ani s jedním z nich se babička téměř nestýkala, možná i proto, že bydleli v Praze.

Na fotografii je domek č. p. 81 v Mlázovicích, kde rodina žila. Mlázovice jsou krásné městečko, kde jsem však nikdy nebyl, přestože jsem jezdil silnicí z Ostroměře do Úlibice nebo z Lázní Bělohrad tamtéž, ale uvnitř tohoto trojúhelníku jsem nikdy nebyl. Možná námět pro potomky na rodinný výlet.

Otec, krejčí František Kunt, se jako otec a hlava rodiny příliš nechoval. Byl to despotický opilec, takže vzpomínky si na něj jeho manželka a děti dle vyprávění Cilky neodnesly moc pěkné. Nevíme přesně, kdy zemřel, avšak podle toho, že do matričního zápisu v roce 1906 pan farář dopsal, že Cilka potřebovala křestní list a její data narození si vyžádal také c. k. soud v Jičíně, lze usuzovat, že zemřel v tomto roce. Dožil se tedy 35 let. Jeho manželka, matka Cilky, později vzpomínala, že na jeho pohřbu plakala úlevou a také z obav, co dá zítra svým dětem k jídlu. Svě děti však přesto užívala jako prادلena a posluhovačka v bohatších rodinách, tedy opakovala osud své matky v Husinci.

Jak už to občas, ale ne často, v životě bývá, usmálo se na ni a její děti štěstí. Znovu se provdala za o deset let mladšího Františka Brusáka, který pracoval jako slévač v Jičíně. Ten byl pro ni i pro její děti pravým požehnáním. Své manželce, Františce Kuntové, nyní již Brusákové, zajistil a zaplatil kurz porodních asistentek, a tak mohla poté pracovat jako kvalifikovaná a lépe placená zaměstnankyně. Její štěstí netrvalo dlouho, zemřela po deseti šťastných letech někdy v době Velké války.

Také my se do doby Velké války vrátíme. Když jsem psal do Vojenského historického archívu, nedělal jsem si velkou naději na zaslání dokladů o vojenské službě Bedřicha Víta. A také to tak dopadlo, však čtěte.

K Vašemu elektronickému podání ze dne 17. října t. r. Vám sdělujeme, že personální dokumentace k Vámi požadované osobě Bedřich Vít (1892) se nedochovala. Osobní spisy (kmenové listy) vojáků narozených v letech 1887-1910 byly v minulosti skartovány. Skartace proběhla v 70.-80. letech ve Vojenském archívu v Trnavě na základě nařízení tehdejšího velitele VHA. Opírala se o platné právní normy a proběhla v souladu s tehdy platným služebním předpisem Adm 1-1, který předpokládal uchovávat osobní doklady vojáků základní služby 80 let od jejich narození, přičemž zároveň nepožadoval jejich následné předání k trvalému uložení do VHA. Až v letech 1997-1998 došlo ke změně předpisu Adm 1-1, kdy lhůta pro uchovávání osobních předpisů ve správních archívech byla posunuta z 80 na 100 let od narození a zároveň byla do předpisu nově vložena povinnost osobní doklady po uplynutí této lhůty následně předat k trvalé archivaci do VHA. Stejná změna proběhla i na slovenské straně.

Říkal jsem si tedy, že to, co se podařilo v případě dědečka Antonína Halberstadta, který byl důstojníkem, se v případě dědečka Bedřicha Víta, který byl dle slov své manželky Cilky jenom frajtr od kumpačky, asi nepodaří. A že celé vyprávění o Velké válce se smrskne pouze na jeho fotku z těch vojenských let, kde podle dvou hvězdiček usvědčím babičku Vítovou z omylu, protože na té fotce je se dvěma hvězdičkami, je tedy Korporal, česky desátník, hovorově kaprál. Však se na předmět doličný podívejte.

Pro lepší viditelnost jsem z původní fotografie zhotovil výřez pouze s desátníkem Bedřichem Vítem.

Benešem. Avšak pouze na bázi dobrovolnosti nebylo možno armádu vybudovat, nehledě na to, že by udržování velké profesionální armády bylo značně nákladné. Proto se vláda rozhodla povolát záložníky rakousko-uherské armády, narozené v letech 1882 až 1898, pokud byly domovem na území republiky. To vysvětluje, proč byl Bedřich Vít ještě koncem dubna četařem 74. pěšího pluku v Jičíně. Analogicky se dá odvodit, že jako výše zmíněný Václav Ježek, který v roce 1914 narukoval do Terezína a po návratu do Čech ze zajetí v Rusku se vrátil do Terezína ke stejnému útvaru, tak i Bedřich Vít v roce 1914 narukoval do Velké války k IR 74 v Jičíně.

V roce 1914 byl Infanterie Regiment N° 74 (IR 74) rozmístěn následovně - velitelství pluku, I. a II. prapor (Liberec), III. prapor (Sarajevo) a IV. prapor (Jičín). Co předcházelo Velké válce, známe z dějepisu. Dne 31. července 1914 byla vyhlášena všeobecná mobilizace, týkající se ročníků 1877 až 1892. „V pátek 31. července byly vylepeny velké bílé plakáty z c.k. hejtmanství: Vyhláška o mobilizaci. Záložníci přicházeli nebo přijížděli drahou i na povozech. Byli ubytováni v kasárnách, ve školách i v hostincích v městě i v okolí. Ač byly pro mobilizované záložníky zabráný všechny školy, z pondělí na úterý mnoho jich přespalo na ulicích. Náměstí i ulice byly jimi přeplněny, v úterý převzal městský úřad starost s ubytováním branců, dosud nezařazených. Po mnoho dní procházeli v občanském šatě městem, neboť nebylo možno tolik lidí obléknouti do vojenské uniformy. Po celé dny a celé noci bylo na ulicích plno ruchu a plno hlasů, ženy, matky, otcové doprovázeli své příslušníky, na nádražích se odehrávaly smutné a tklivé scény loučení. Nepěkným zjevem bylo mnoho opilých vojáků, trapné výstupy v hostincích, nebyli to však skuteční alkoholikové, pili z „dešperace“, že musí rukovat k nenáviděné armádě rakouské. Nezvyklý život ovládl město.“ Tak o tom bylo psáno, nepochybuji, že až po válce, v Pamětní knize města Jičina.

Pokusím se stručně popsat cestu Bedřicha Víta spolu se IV. praporem se sídlem v Jičíně. Prapor byl zařazen do 29. pěší divize a spolu s ní odjel na srbské bojiště. V prosinci 1914 přišla porážka a ústup ze Srbska a v lednu 1915 pak přesun ke 3. armádě do Karpat, na ruské bojiště, zde kromě jiného v květnu 1915 boje u Przemyslu, kde byla v červnu znovu dobyta již ztracená pevnost. V červnu 1916 byl

IV. prapor přesunut jako posila ke 4. armádě a v září 1917 spolu s ní na italskou frontu. V listopadu 1917 pokus překročit Piavu a na jaře jako součást 57. divize znovu boje na Piavě, a to až do října 1918. Docela slušná čtyřletá exkurze jihovýchodní, východní a jižní Evropou. Tedy, byla by v míru, ve válce to nikdo určitě neoceníl!

Ještě jednou a naposledy se vracím k jeho vojenským hodnostem od roku 1914 do roku 1919.

A pak Bedřichovi a jeho ženě Cilce nastal rodinný mírový život. Maminka Cilky, Františka, provdaná za Františka Brusáka, umírá na rakovinu někdy v letech 1918 až 1919, ale její manžel pak provází Cilku nejenom k oltáři při svatbě, ale je jejím otcem po zbytek svého života.

Mladým manželům se jako první narodil syn Josef, ale Pepíček se nedožil ani dvou let. Jeho hrob v Kuklenách se pak stal rodinným hrobem rodiny Vítů.

Další synové, Jiří a Zdeněk, přišli na svět již v Hradci Králové. Na wikipedii v seznamu hradeckých ulic, kde jsou jejich občas se měnící názvy uvedeny dle let, u Mánesovy ulice je uvedeno pouze 1920. Tedy, v tomto roce byl postaven i dům 562/4, kam se jako noví nájemníci Vítovi nastěhovali. Na fotografii ze současnosti dům vypadá celkem honosně i s téměř „budovatelskými“ figurálními sgrafity. Tedy opravdu Salón republiky. Uvnitř však byt 1+1 s předsíní, záchodem, spíží a malou lodžíí. V bytě tekla pouze užitková voda, pro pitnou vodu se chodilo na ulici k pumpě, topilo se uhlím, které se nosilo do 2. patra ze sklepa.

V tomto bytě se jim také oba chlapci narodili, starší Jiří dne 24. září 1922, mladší Zdeněk o dva roky později, 8. září 1924.

Fotografie celé rodiny je z roku 1929, kdy bylo Jirkovi 7 a Zdeňkovi 5 let. Rodiče se lehce usmívají, chlapci jsou vážní a soustředění. Jak jsem je oba poznal, již jako dospělé muže, dokázali se bavit a rádi se smáli.

Jak bylo tehdy dobrým zvykem, Cilka zůstala doma, přestože byla vyučenou švadlenou. Rodinu živil otec Bedřich, který byl úředníkem ČSD v Hradci Králové. Bonusem k platu bylo pak režijní jízdné, a tak rodina cestovala na výlety za poznáním krás Československa.

Oba synové studovali gymnázium v Hradci Králové, ale po jeho ukončení v době protektorátu nemohli dále pokračovat, protože vysoké školy byly uzavřeny dne 17. listopadu 1939 na základě vyhlášky říšského protektora Konstantina von Neuratha, která měla uzavřít české vysoké školy na dobu tří let, ale uzavření se protáhlo až do konce 2. světové války. Záminkou pro nacistické represe byla série podzimních studentských demonstrací proti nacistické okupaci. Poslední taková demonstrace se odehrála během pohřbu studenta medicíny Jana Opletala.

Fotografie Zdeňka Víta z tohoto období dokumentuje, že v té době pracoval jako výpravčí ČSD, a to v Železném Brodě. Od ledna do května 1945 spolupracoval s odbojovou organizací, která jeho údaje o pohybech německých transportů předávala dál partyzánům. Dne 15. května pak na příkaz ředitelství ČSD přijel okupačním vlakem do tehdy zcela německého Trutnova.

Ale i v těžké době okupace se lidé chtěli bavit a milovat. Fotografie je někdy z dubna 1944, kdy Cilka a Bedřich Vítovi slavili spolu se syny a přáteli svou stříbrnou svatbu.

Sedící zleva František Brusák, Bedřich a Cilka Vítovi, Hana Enderová, Jiří Vít

Stojící zleva pravděpodobně druhá žena Františka Brusáka Pepča, kamarádi Franta Dvořák a Zdeněk Vít, Zdenka Halberstadtová, její kamarádka Hela Linhartová, později provdaná Dvořáková

Fotografie dokumentuje, že synové již tehdy měli známost se svými pozdějšími manželkami, a že v tom malém bytě v Mánesově ulici č. p. 562/4 bylo často živo a návštěvy rodičů a kamarádi a kamarádky obou synů byly vždy vítány. A protože nejenom zábavou živ je člověk, oba jako chytrí a pracovití mladí muži přispívali do rodinného rozpočtu kondicemi pro studenty, kteří se potřebovali v některých předmětech zlepšit. Tento duch rodiny Vítů, spolu s rodinnou pospolitostí široké rodiny Halberstadtů se poté přenesl také do prvního patra a na zahradu domu č. p. 55 v Mladých Bukách. Určitě nejsem jediný, kdo na to vzpomíná, ať už z Mladých Buků, Trutnova či odjinud. To vše bylo ještě doplněno pohostinností, někdy i pro velký počet účastníků a účastnic volejbalového či fotbalového srandamače. A

protože tyto řádky píší o Velikonocích 2023, musím ocenit, že i „unavení“ hodovníci zde našli pokrm, pochopení i místo k dospání opičky.

Oba synové hned po válce začali studovat, Jirka matematiku a fyziku na přírodovědecké fakultě UK a Zdeněk FF UK, obor historie a latina. V genech měli inteligenci a pílí po předcích, a tak studia zdárně dokončili.

Hned po válce se rodiče i synové stali členy KSČ. Když si uvědomíme tehdejší společenskou atmosféru i majetkové poměry, ze kterých byli Bedřich a Cilka Vítovi, nelze se ani trochu divit. Svoji roli určitě sehrálo, že František Brusák byl předválečným členem strany, stejně jako soused z Hradce pan Hník.

Synové se také se stihli oženit, starší Jirka si dne 29. prosince 1948 vzal za manželku Hanu Enderovou, narozenou 26. června 1922. Mladší Zdeněk se oženil po

roce, 17. prosince 1949. Jeho manželkou se v ten den stala Zdenka Halberstadtová, tehdy studující medicíny, narozená 14. května 1926.

Československá republika.

Diecéze královéhradecká.

Polit. okres:

Hradec Králové

Okresní soud:

Hradec Králové

Čís. exh.

1086.

Oddací list

Děkaný farní úřad v Hradci Králové - Pražském Předměstí potvrzuje, že podle matryky oddaných
pro Hradce Králové - Pražské Předměstí číslo I Lit. 8 str. 281 čís. poř. 37 byli oddáni:

Den, měsíc, rok a místo sňatku	17. prosince 1949. <i>Průběh denístežného sňatku v chrámu Páně v Pražském Předměstí</i>	
Jméno a příjmení	Zenich <i>Zdeněk Lit</i>	Nevěsta <i>Zdenka Halberstadtová</i>
Rodiště	<i>Hradec Králové</i>	<i>Bratislava</i>
Domovská a státní příslušnost a okresní soud a úřad	<i>Hradec Králové, okres týž, státní občanství československé</i>	<i>Pardubice, okres týž, státní občanství československé</i>
Zaměstnání	<i>profesor</i>	<i>studující medicíny</i>
Bydliště	<i>Hradec Králové I - 562.</i>	<i>Hradec Králové I - 612.</i>
Věk	nar. <i>8. IX. 1924.</i>	nar. <i>14. V. 1926.</i>
Svoboden(a), vdovec(a), rozloučen(a)	<i>svobodný</i>	<i>svobodná</i>
Náboženství	<i>římsko</i>	<i>katolické</i>
Jméno, příjmení, zaměstnání a bydliště rodičů	<i>Bedřich Lit, úředník Č. S. D. v Hradci Králové, Maušova ul. čp. 562. a Cecilie, rozená Kunová.</i>	<i>Ing. Antonín Halberstadt a Hermína, rozená Radová.</i>
Jméno, příjmení, stav a bydliště svědků	<i>J. N. F. Josef Flary, úředník v Hradci Králové I - Kalinova 612. František Bursák, penista Č. S. D., Kamená Lbžice, č. 11, okres Hluboká</i>	
Jméno, příjmení a hodnost oddávajícího kněze	<i>P. Václav Palacký, farář</i>	
Poznámka		
Dáno z děkaného farního úřadu v	<i>Hradci Králové - Pražském Předměstí</i>	dne <i>18. prosince</i> 1949.
		<i>Václav Palacký farář.</i>

Uvedený farní chrám Páně na Pražském předměstí je Kostel Božského srdce Páně, který svou 46 metrů vysokou věží je dominantou celého Pražského předměstí a byl dostavěn v roce 1932.

K církevnímu sňatku musel mít ženich povolení od stranických orgánů, ale jak později vzpomínala jeho manželka, svatbu v kostele chtěl především on. Brali se téměř na poslední chvíli, protože od 1. 1. 1950 již pouze církevní forma uzavření manželství nebyla možná.

Životy členů rodiny Vítovy a životy vnuků Bedřicha a Cilky, to již je námět na Rodinnou kroniku. My se spokojíme alespoň s fotografií dětí Zdeňka Víta a Zdenky, rozené Halberstadtové z počátku nového milénia.

Dopsáno v Úpici dne 9. dubna 2023